

DONDERDAG 26 AUGUSTUS 1999

44de JAARGANG - Nr. 31-34 - 35Fr.

VLAAMS-NATIONAAL WEEKBLAD

Zondag a.s. staat de 72ste IJzerbedevaart in het teken van *Vlaanderen Staat voor Vrede*. Niet voor niets wordt Staat met een hoofdletter geschreven. Het geeft aan dat het IJzerbedevaartcomité voor Vlaams zelfbestuur pleit. Over de wijze waarop dat moet bereikt worden, lopen de meningen in de Vlaamse beweging uiteen. Het ziet er naar uit dat voorzitter *Lionel Vandenberghe* de confederale weg, ingezet door wijlen *Paul Daels*, blijft volgen. Dat betekent dat de gemeenschappen maximale autonomie wordt toegewezen, dat deze – liefst een toenemende – rol in de hoofdstad uitoefenen en bovendien een eigen stem verwerven in de Europese besluitvorming. In een interview met ons weekblad – lees blz. 6 – vreest de voorzitter dat er „geen harde waarborgen voor een verregaande staats-hervorming worden geleverd.” Hij ziet in dat de driedelige gewestvorming onder Franstalige druk voorrang krijgt op de tweeledige gemeenschapsvorming. Vandenberghe zal dit terecht te berde brengen en de politieke actualiteit kritisch aan de visie van het IJzerbedevaartcomité toetsen.

Tegelijk wordt de bedevaart in een nieuw kleedje gestoken. Daarbij verzoent men de traditionele elementen met moderne accenten. Ook bij de opstelling van de bindteksten wordt de nood aan

‘evenwicht’ met een vergrootglas bekeken. Zo zal er heel wat aandacht worden besteed aan de wereldwijde vredespolitiek, terwijl ook het Nooit-Meer-Oorlog van de Vlaamse frontiers in herinnering wordt gebracht. Artiesten als *Hans De Boij* en *Wendy Fierce* passen hun repertoire aan dit thematisch gegeven aan. Het is een uitstekend middel om de trouwe bedevaarders niet af te stoten en tegelijk een nieuwe lichting aan te spreken. De jongeren vormen de toekomst en daar houdt het comité best rekening mee. Temeer, daar er bij vele jongeren terug een maatschappelijk bewustzijn groeit. Indien IJzerbedevaartvoorzitter Vandenberghe zijn visie aanhoudt, zullen meerderen, misschien niet meteen, maar zeker later de weg naar Diksmuide vinden.

Terecht zal Vandenberghe op de oorzaken van de blijvende oorlogsgruwel ingaan. Omwille van on-verdraagzaamheid, door armoede, verwerpelijk materialisme en puur eigenbelang van politieke leiders worden duizenden onschuldigen gedood. De gevolgen daarvan blijven niet beperkt tot de slagvelden. Dagelijks worden ook wij geconfronteerd met hope-loze vluchtelingen. Dat is een probleem van eerste orde en daarover moet een pacifistische beweging als de Vlaamse beweging haar mening verkondigen.

(evdc)

Naar meer lokale autonomie! _____ 4

Naar Assisen? _____ 5

Naar Diksmuide! _____ 6

Naar Euro 2000? _____ 7

Naar de TV-herfst! _____ 14

In het jaar met zijn wrede oorlog in Europa heeft het IJzerbedevaartcomité er goed aan gedaan de bedevaart in het teken van de vrede te plaatsen. Het is niet overbodig, want ook al werd het conflict op de Balkan met bommen beslecht, toch is vrede er niet echt aanwezig. De nasleep van een oorlog kan soms pijnlijker zijn dan de oorlog zelf, weten mensen die er een hebben meegemaakt. Wraakacties, ontheemding, vernedering, vlucht, honger; het zijn zware gevolgen van een conflict dat niet in der minne kon worden geregeld. Wat moeten wij, in het licht van deze gebeurtenissen, aanvangen met ‘Vlaanderen Staat van vrede’ zoals de uitnodiging voor de 72ste IJzerbedevaart luidt? Kan vrede ons deel zijn wanneer gewetenloze mensenhandelaars sukkelaars aan woekerprijzen een uitzichtloze ontsnapingsroute naar het Westen verkopen? Kunnen wij in ‘staat van vrede’ leven wanneer zigeuners als ongedierte opgejaagd worden en hun lijken op Europese stranden aanspoelen?

Misschien zitten de antwoorden wel in het zgn. IJzertestament verrat. Tenminste als wij de sleutelbegrippen die ‘Diksmuide’ schragen willen begrijpen.

De tragedie die zich vanaf augustus 1914 tot november 1918 in Europa en in Vlaan-

deren heeft afgespeeld, heeft zijn stempel op vele generaties Vlamingen gedrukt. Terwijl ‘de Belgen’ zich uit WO I vooral glorieuze militaire daden blijven herinneren, kreeg de Grote Oorlog voor het Vlaamse volk een andere, diepere betekenis. In de loopgrachten van de IJzer was een leger zelfbewuste Vlamingen gegroeid. Gestald door lichamelijke en geestelijke ontbering, mateloos miskend om hun identiteit, gebruikt als kanonnenvlees, gestraft omwille

Elektriciteit in de lucht

van opstandigheid tegenover onrechtvaardigheden, maar vooral oorlogsmoe snakten zij naar vrede en vrijheid. ‘Nooit meer oorlog!’ klonk hun eis, in vier talen zodat hij door velen kon worden begrepen. Vrij wilden ze zijn van het verstikkende België dat twee volkeren in zijn keurslijf geprangd hield. Zo bracht de IJzertragedie de eind vorige eeuw ontstane Vlaamse beweging in een stroomversnelling. Of liever, ze evolueerde van taalbeweging naar bevrijdingsbeweging, met zelfbestuur voor Vlaanderen als rode draad. Dat dit ‘wonder’ aan de IJzer geschiedde, volstaat reeds om minstens één keer per jaar Diksmuide op te

zoeken! Dat Vlaanderen en Wallonië als deelstaten de 21ste eeuw zullen instappen danken wij aan hen die in Diksmuide de kracht vonden om door te zetten. Het is dan ook terecht dat het spreekgestoelte op de bedevaartweide dé plaats is om een stand van zaken af te kondigen en om stapstenen voor de toekomst uit te zetten. Velen mogen beweren „dat het Vlaams zelfbestuur goeddeels gerealiseerd is” (o.m. *Lionel Vandenberghe*, De Standaard 21 augustus), maar daarmee is de kous niet af. Door te slordige afbakening van bevoegdheden tussen de federale unie en de deelstaten blijft de invloed van ‘België’ op het beleid van de regio’s te zwaar doorwegen. Erger nog: verspreide bevoegdheden geven de federale unie meer macht dan nodig en maakt het beleid onsamenhangend, ondoeltreffend, ondoorzichtig, oncontroleerbaar.

Of het, zoals beloofd, binnen de huidige legislatuur spoedig tot staats-hervormende gesprekken komt, blijft afwachten. Mocht de federale premier in deze talmen dan moet de Vlaamse regering, minister-president *Dewael* op kop!, dit verzuim aanklaan. Maar ook de Vlaamse verkozenen in alle parlementen hebben een rol te spelen: zij kunnen in hun respectievelijke assemblees het vuur van verdere staatkundige vernieuwing warm houden. Bovendien zul-

len zij die in federale kamers zetelen hun Franstalige collega’s overtuigen van de noodzaak ook voor de Waalse regio méér bevoegdheden te verwerven.

De deelstaten volwaardiger, efficiënter, menselijker en op de toekomst gericht laten besturen kan er enkel komen wanneer de staatskundige vernieuwing doorgetrokken wordt. Dat dit geen overbodige luxe of achterhaalde betrachting is, bewijst de politieke actualiteit van elke dag. Neem nu Tractebel. Dit laatste kroonjuweel van de unitaire staat wordt aan vreemde handen uitgeleverd zodat ‘België’ aan snel tempo onherroepelijk wordt uitgedrekt. Dat geen federale instelling bij machte is om een daad van verzet te plegen bewijst dat dit land in de feiten reeds opgehouden heeft te bestaan.

Het Vlaamse antwoord op deze transactie kan zich niet beperken tot de vreugdekreet dat ‘het opengooien van de markt de verbruiker ten goede zal komen’. Achter de uitverkoop zit ook de vraag in hoeverre de deelstaten bevoegd kunnen zijn voor hun eigen energievoorziening. De dag dat de Vlaamse regering dit verlangen op het communautaire tapijt brengt hangt er echt elektriciteit in de lucht. Misschien kan dit zondag in Diksmuide eens worden uit-geprobeerd...

Maurits van Liedekerke

Mens erger u minder!

Uit een internationaal onderzoek blijkt dat de inwoners van België zeer snel geïrriteerd zijn en bovendien niet beschikken over de enig mogelijke remedie daartegen: het vermogen te genieten. Het gaat veelal om kleine, alledaagse ergernissen, die - allen samen - wel een grote invloed hebben op de gezondheid. Onder meer maag- en slaap-

problemen, een verhoogde bloeddruk en een cholesterolniveau en een verzwakt afweersysteem zijn er het gevolg van. Genieten blijkt in dit land ook al moeilijk te kunnen. In een lijst van 10 westerse landen staat België slechts op de zesde plaats, na levensgenieters als de Nederlanders. Moge paars alles anders maken!

Zo is dat

„Zomaar op café, in een restaurant, op trein of bus, zitten telefoneren, is in wezen onbeleefd. Gebeurt dit een enkele keer, dan zal niemand daar aanstoot aan nemen, maar men mag van een openbare ruimte geen privé-kantoor of living maken. Men dient zich daar anders te gedragen dan in de intimiteit van de huiskring, en zeker anders dan in de vanzelfsprekende telefonische drukte van een kantoor. (...) Wie tegen deze regel ingaat, gedraagt zich onbeschoft, en verdient aan de deur te worden gezet.”

Marc Grammens in *Journal* van 12 augustus 1999.

◆ DOORDEWEEKS ◆

■ Creatief met **afval**: een stel fijne medemensen uit het Antwerpse verdiende een flinke zakcent bij door illegaal goedkope vuilzakken te laten bedrukken en te verkopen als waren het echte.

■ Een touroperator uit Hoegaarden verdween, na een put van meerdere tientallen miljoenen te hebben geslagen, met de **noorderzon**.

■ Omdat de OCMW's een **commissie** vragen op de verdeling van sociale telefoonkaarten, bedoeld voor kansarmen, dreigen de dingen niet bij de beoogde bestemming te geraken.

■ Op tal van drukke trajecten op vierbaanswegen komt er tijdens de spitsuren naar alle waarschijnlijkheid een **inhaalverbod** voor vrachtwagens.

■ Felle regen en een onaangepast rijgedrag mondden op de E17 uit in een **kettingbotsing** waarbij liefst 83 voertuigen betrokken waren. 25 mensen raakten gewond onder wie 5 zwaar.

■ De computerkraker ReDatAck, die de komkommertijd wat wist op te frissen middels **Inbraken** in gegevensbanken van Belgacom en de Generale Bank, is gevat.

■ Het hele project met de **dienstencheques** - waarmee decoratiewerken in huis tot op zekere hoogte fiscaal aftrekbaar werden - was vooral een succes voor de mensen die er gebruik van konden maken en voor de schilder-sector. Banen heeft het project weinig tot niet opgeleverd. Dat was nochtans het doel. De hele handel kostte de gemeenschap 400 miljoen.

■ Onder de 150 kamerleden bevinden zich 35 burgemeesters. In het totaal vervullen 97 federale volksvertegenwoordigers een gemeentelijk **mandaat**.

■ Particulieren kunnen nog maar zes keer per jaar de uitzet van hun vorig huwelijk op de **rommelmarkt** gaan verkopen. De maatregel komt er nadat handelaren kloegen over oneerlijke concurrentie.

■ **Tot slot**: nog steeds veel komkommer en kwel - nieuws. Zo schijnen de huwelijksbureaus overspoeld te worden door pas afgestudeerden en geraakt één boer op zeven niet aan een partner. Het betreft wel degelijk landbouwers.

TEGENSPRAAK

De vakantieperiode werd gekenmerkt door een politiek klimaat van verwarring en tegenspraak. Ten aanzien van de dioxinecrisis staan de bevoegde ministers allerm minst op één lijn. Deze week moet de federale regering een versoepling van de pcb-tests op het Europees front bepleiten. De kans dat de regering in haar opdracht slaagt, is bijzonder klein. Er is geen eensgezindheid over de wijze waarop de tests uitgevoerd moeten worden, er kan geen waterdicht rapport aan de Europese Commissie worden geleverd.

Het wordt bovendien dringend tijd dat dit land een 'offensieve' strategie inzet (lees blz.3). In meerdere Europese landen treft men ongeoorloofde producten in voeding aan. Maar, ook daarover lopen de meningen uiteen. Minister van Landbouw **Jaak Gabriëls** (VLD) maakt gewag van lijsten met positieve pcb-analyses op buitenlandse vlees dat hier werd ingevoerd. Op het kabinet van minister van Volksgezondheid **Magda Aelvoet** (Agalev) en op dat van premier Verhofstadt 'weet men van niets'.

GROEN TEGEN PAARS

Vallen groen en paars te rijmen? Als minister van Economie in de vorige ontslagnemende regering, verlengde **Elio Di Rupo** (PS) de vergunning aan het Henegouwse bedrijf **Alstom** voor de uitvoer van nucleair materiaal naar Pakistan. Het contract heeft een waarde van 60 miljoen fr. Het materiaal wordt gebruikt om de veiligheid in een oude Pakistaanse kerncentrale te verhogen.

Huidig staatssecretaris voor Energie **Olivier Deleuze** (Ecolo) schorste de uitvoervergunning. Deleuze meent bevoegd te zijn voor de controle op de verspreiding van kernwapens en zich te mogen uitspreken over nucleaire proliferatie. Het is bekend dat Pakistan vorig jaar een kernproef uitvoerde, het land weigert het non-proliferatieverdrag te ondertekenen en vecht een oorlog uit met India met het bezit van Kasjmir als inzet. In die omstandigheden acht Deleuze het niet aangewezen om nucleair materiaal naar Pakistan uit te voeren. Binnen de 60 dagen moet de staatssecretaris daarvoor de steun krijgen van de federale regering, zoniet gaat het contract toch door. Het is zeer de vraag of de voltallige federale regering de pacifistische visie van Deleuze zal ondersteunen. De Franstalige liberalen en socialisten zijn het grondig met de groene staatssecretaris oneens. Volgens PRL-voorzitter **Daniel Ducarme** zou de schorsing van de vergunning nefaste gevolgen hebben voor de economie en de werkgelegenheid in Wallonië. En wat denken de Vlaamse ministers over het heikele thema?

TERUG NAAR AFRIKA

De liberale familie wil terug naar Centraal-Afrika. Daarmee zet minister van Buitenlandse Zaken **Louis Michel**, de feitelijke premier, zich af tegen de achtjarige Afrika-politiek van de Vlaamse socialist. Deze wilden niet langer steun verlenen aan dictatoriale regimes. Dat België almaar minder economische belangen in de regio te verdedigen had, bleek ook een niet te onderschatten

overweging. Hoe dan ook verliepen de relaties tussen de Belgische overheid en de Centraal-Afrikaanse regio allerm minst 'hartelijk'.

Louis Michel (PRL) wil daar verandering in brengen. Wat is zijn bedoeling? Kan dit land zich mengen in het Centraal-Afrikaans wespennest? België wou de ideologisch sterk verdeelde Ruandese bevolkingsgroepen verzoenen. Daartoe werd een plan uitgewerkt, maar er volgde een genocide. De situatie is er vandaag niet op verbeterd. In de hele regio wordt voortdurend gevochten. Daarbij zijn meerdere regimes en onderling sterk verdeelde rebellen betrokken. De 'coalities' veranderen er van dag op dag. Het kan geen kwaad zich van de uiterst ingewikkelde politiek in Centraal-Afrika te blijven vergewissen. Er is ter zake de jarenlange ervaring die op het Europees forum aangewend kan worden. Toch ziet het er naar uit dat Michel er vooral de Francofone economische belangen gaat verdedigen. Daarbij zou hij 'gebruik' kunnen maken van een verdeel-en-heers-politiek. Vlaamse liberalen als **Herman Decroo** ondersteunen deze 'visie'. In het verkiezingsprogramma van de VLD stond letterlijk geschreven dat 'hulp' aan Afrika de Belgische bedrijven ten goede moet komen. De Afrikaanse leiders tegen elkaar uitspelen, kan daartoe bijdragen. Heeft de Afrikaanse bevolking daar baat bij? Dit land moet de Afrikanen op het terrein helpen, niet de belangen van hun besproken leiders of deze van eigen bedrijven behartigen. Of willen de liberalen het katholieke verenigingsleven in Afrika lam leggen?

LEVENSBSCHOUWELIJK

Meerdere signalen geven een opflakking van de levensbeschouwelijke kwestie aan. De federale regering kan niet langer om het euthanasiedebat heen. Het wordt afwachten of het opbouwende gesprek in de Senaat tussen alle democratische fracties navolging krijgt. Wensen de vrijzinnigen ook rekening te houden met de nood aan palliatieve zorgen? Of gaat het er bij hen enkel om de strafwet te wijzigen? Veel zal ook afhangen van de houding van de CVP. Tijdens de abortuskwestie liet deze partij zich door haar starre houding in het defensief dringen. In die zin wordt de ideologische koers van de Vlaamse christen-democraten een belangrijk thema. Er tekenen zich nu reeds twee stromingen af. De groep rond **Mark Eyskens** wil een centrum-rechtse koers varen, naar het voorbeeld van de Duitse christen-democraten. Sommigen denken daarbij aan een verkaveling van het politieke landschap in een rechts en een links blok. Op die manier zou de CVP zich van de chris-

Particulieren moeten voortaan een 'rommelkaart' hebben.

Waarde Heer Hoofdredacteur

Vriend De Liedekerken, het komt mij voor dat er bijzonder weinig gebeurd is in de afgelopen weken. In augustus moet een land blijkbaar niet bestuurd worden. Tegelijk zult gij met mij vaststellen dat het land zeer wel is gevaren zonder dat bestuur. Noch de partij van de Vrome Verjans, noch die van de Bruine Maesen hebben immers iets van zich laten horen. De windstilte was van dien aard dat ik mij ben gaan afvragen of de CVP mijn vakkundig aangebrachte kalkslogans 'Tsjeeveepee, weg ermee!' niet al te letterlijk heeft genomen. Anderzijds is het ook zo dat ik nu flink wat

vlees in mijnen vriezer heb gestoken omdat ik vrees dat het tegen september, als ook de gazetten terug zijn, weer dioxinecrisis zal zijn.

Ik schrijf u deze keer ook om u een gunst te vragen. Graag zouden ik, mijn vrouw Ludwina en mijn penseelvrucht Adam eens met uw ministers op de foto willen. Ik heb gelezen dat Johan - 'Le nouveau CVP est arrivé pres de chez vous' - Van Hecke middels een foto van hem en de president van een Afrikaans land zijn standrechtelijke executie aldaar heeft kunnen voorkomen. Ik zou nu graag, zoals uw hoogste excellenties de NPC een warm hart toedragend, met hen op de foto willen zodat ik ongestoord door het rood kan rijden en kan parkeren op plaatsen voor anders-va-

liden. Toen ik mijn plan in 'De Meter' uiteenzette merkte de Bruine Maesen op dat ik voor dat laatste wegens het ontbreken van hersens al geen toestemming meer moest krijgen. Vriend De Liedekerken, de Rodenbach had mij toen al in zijn frivole greep en ik heb de Bruine Maesen een lel verkocht die hem noodzaakt ook nu nog zijn eclipsbrilleke op te houden.

Het lijkt mij, tot slot, ook tijd dat gij en uw chefs d'oeuvre mij eens instructies laten geworden over de organisatie van een abonnementslag voor uw gazetje. Of is dat niet meer vandoen?

Uw min of meer uitgeruste,

De Gele Geeraerts

◆ DOORDEWEES ◆

telijke vakbond verwijderen. *Herman Suykerbuyk* pleit er daartegenover voor het 'cordon' tegen het Vlaams Blok op te geven. Een andere groep rond *Johan Van Hecke* zal daar allicht anders over denken. Deze groep wil van de CVP terug een 'volkspartij' maken en kijkt eerder uit naar een andere verhouding met het middenveld.

SCHOOLSTRIJD?

Effent de Vlaamse regering het pad voor een Vlaamse schoolstrijd? Indien een katholieke school, zo staat in het Vlaams regeerakkoord, een gemeenteschool overneemt, dan moet deze zowel over zedenleer als over meerdere godsdiensten les geven. De CVP en het Vlaams Blok zijn het daar niet mee eens. Niet enkel Vlaams minister van Onderwijs *Marleen Vanderpoorten*, maar ook VLD-voorzitter *Karel De Gucht* worden op de korrel genomen. Volgens de CVP heeft de voorziene maatregel niets vandoen met pluralistisch onderwijs, maar brengt ze integendeel de vrijheid van het onderwijs in het gedrang. Het is een discussie die zo oud is als de Belgische straat. Net zoals de berichten over 'loge-invloeden' die in *De Standaard* (19 augustus) verschenen, terwijl *De Morgen* dit eerder als 'kwakkels' afdoet.

KRABBEMAND

Volgens *Herman Baeten*, directeur van *Musica* (Vlaams Dienstencentrum voor Muziek) erft de nieuwe Vlaamse minister van Cultuur *Bert Anciaux* (VU&ID) een 'krabbenmand'. Iedereen in de muzieksector, zo schrijft Baeten in een vrije tribune in *De Standaard* (2 augustus), „vecht voor zijn eigen hachje, er wordt gelobbyd dat het een lieve lust is en iedereen wil liefst zoveel mogelijk van de subsidiepot binnenhalen.” Volgens Baeten heeft „De huidige subsidieverlening tot een echte concurrentievervalsing geleid. Bepaalde muzikale groepen worden zwaar gesubsidieerd, terwijl andere amper kunnen rondkomen. Men moet de vraag durven stellen of de hele subsidiëring de muzieksector echt heeft vooruitgeholpen. Er is mijn inziens geen artistieke meerwaarde gekomen door de uitvoerders een subsidie te geven en dat is een gemiste kans.” De auteur breekt een lans voor het toekennen van een 'basissubsidie' aan iedere groep die een positieve beoordeling van de adviescommissie krijgt. „Langs de andere kant moeten de organisatoren een veel grotere som krijgen.” Daarnaast, aldus Baeten, moet er een aanzienlijke som uitgetrokken worden voor buitenlandse optredens. „Vlaamse uitvoerders moeten de kans krijgen om zich op de bui-

tenlandse markt te laten horen zonder dat ze hiervoor een redelijke honorering moeten laten varen. En dit moet niet geregeld worden met een soort willekeurige keuze van culturele ambassadeurs.” Baeten gaat ook in op het statuut van de artiest. „Dat is een federale materie waarbij Vlaanderen en Wallonië een totaal andere kaart trekken. Maar heeft de artiest daar enige boodschap aan? Moet het echt nog twintig jaar duren en moeten de belofes weer eens op de valreep sneuvelen zoals bij het vorige kabinet? Als er op dat gebied geen wil is om de dingen te regelen, dan moet er maar op Vlaams niveau een stap worden gezet. Een duidelijk signaal van politieke cultuur zou zijn dat dit nog dit jaar geregeld wordt.”

Een zware aardbeving elst in Turkije vermoedelijk 40.000 mensenlevens. De jonge Ismail werd na één week nog levend vanonder het puin gehaald.

3

Freddy Willockx (SP) stelt zich graag als een overtuigd Belgicist voor. Moge de 'dioxinecommissaris' dit op de Europese onderhandelingstafel bewijzen. Het zou de bevolking ten goede komen.

Willockx moet op tafel kloppen

De federale excellenties konden gedurende hun - zij het erg korte - vakantie nauwelijks van 'mooie dagen' profiteren. De VU&ID-kamerleden *Geert Bourgeois* en *Frieda Brepoels* hadden zelfs liever gezien dat premier Verhofstadt uit vakantie terugkwam. Niet zonder reden. Het verstand van minister van Volksgezondheid *Magda Aelvoet* (Agalev) stond als het ware een tijdje op nul. Eerst kondigde ze een tweede grote dioxine-crisis aan, even later werd dit tegengesproken en moest 'een medewerker' het gelag betalen. Daarna elste de minister, middels een ministerieel besluit, alle voedingsmiddelen met 2% dierlijk vetgehalte te testen. Na een telefoontje met premier Verhofstadt werd beklemtoond dat de norm tot 20% zou opgetrokken worden. De hoorn was nauwelijks neergelegd of het werd weer 2%. Bovendien dacht iedere betrokken minister daar nog eens het zijne over. „Regeert deze regering wel?“, zo vragen Brepoels en Bourgeois zich af. „Moeten de ministers niet hun eigen verantwoordelijkheid opnemen in plaats van een beroep te doen op een regeringscommissaris?“ Deze week moet 'dioxinecommissaris' *Freddy Willockx* (SP) een zo beargumenteerd mogelijk dossier voorleggen aan het *Permanent Veterinair Comité* van de Europese Commissie (EC). De regering zal er o.m. pogen de pcb-tests op runderen ongedaan te maken. Het

wordt afwachten of dat lukt en hoe lang de tests van toepassing blijven op de varkenssector, het pluimvee en de afgeleide voedingswaren. Willockx zal hoe dan ook op tafel moeten kloppen. De kosten van de dioxine-crisis worden nu reeds op een slordige 100 miljard fr. geraamd. En zowel het menselijk als professioneel leed vallen niet eens te becijferen. Daarom hoort de regeringscommissaris een 'offensieve' strategie in te zetten. Zo wordt het dringend tijd dat Willockx de besluitvorming binnen het *Permanent Veterinair Comité* aanklaagt. De vijftien vertegenwoordigers van de Europese lidstaten beslissen er zonder enige vorm van democratische controle. „De notulen van de vergaderingen en de volledige teksten van de genomen beslissingen“, zo stellen de Europese parlementsleden *Nelly Maes* en *Bart Staes* vast, „worden niet eens aan de leden van het Europees parlement overgemaakt.” Het werken in een 'Ivoren toren' houdt een vrijgeleide in voor een besluitvorming die geenszins aan het belang van alle Europese burgers voldoet. De leden van het *Permanent Veterinair Comité* hebben lak aan objectieve wetenschappelijke criteria. Het is er hen vooral om te doen de eigen economische- en handelsbelangen te verdedigen. Is het normaal dat de wijze waarop steekproeven worden uitgevoerd naar de aanwezigheid van pcb's en dioxi-

nes in levensmiddelen, verschilt van land tot land? Is het sowieso verantwoord dat het ene Europese land strengere normen krijgt opgelegd dan het andere? En heeft de ganse Europese gemeenschap geen boter op het hoofd?

Nelly Maes en *Bart Staes*: „Door het Europees landbouwbeleid werden de producenten meegesleurd in een helse spiraal van steeds meer en steeds goedkoper produceren. Daardoor komen producten die een wezenlijke gevaar voor de volksgezondheid betekenen in de voedselketen terecht. Wat zich in Vlaanderen afspeelt, kan zich even goed in andere landen van de EU voordoen.” Zo berichtten de Franse media over veevoederproducenten die afvalkoeken van waterzuiveringsinstallaties in veevoeder verwerken. In het veevoer komt riool-slib terecht dat zonder enige twijfel met zware metalen besmet is.

Bart Staes is de Europese politiek van twee maten en gewichten grondig beu. Hij heeft dat ook aan de Europese landbouwcommissaris laten weten. In een brief aan *Frans Fischler* eist het VU&ID Europarlementslid alle bestaande beschikkingen met betrekking tot de Belgische dioxinecrisis in te trekken. Deze moeten vervangen worden door gelijkaardige normen die in alle landen van de EU van toepassing zijn. „Overigens gaat het niet enkel om de aanwezigheid van dioxine. In onze voeding moeten alle ongewenste stoffen verdwijnen. Dit is de enige manier om de volksgezondheid van 380 miljoen EU-burgers te waarborgen. Meteen wordt dan ook een einde gesteld aan het welles-nietes-spel tussen België en de andere lidstaten. De dioxinecrisis wordt door een groep landen misbruikt om handelsbeperkingen aan andere landen op te leggen.”

(evdc)

Stof tot spreken

In afwachting van nieuwe parlementaire vragen deze week een berichtje over een onderwerp dat waarschijnlijk nog tot veel parlementaire vragen aanleiding zal geven: Voeren. In deze prachtige Limburgse gemeente bestaat er een faciliteitenstelsel en zo komt het dat voor de aanwerving van gemeentepersoneel een taalexamen

moet worden gehouden. Recent plande de gemeente - met een Franstalige meerderheid - de aanleg van een werfreserve. Behalve het feit dat de jury wel van een opmerkelijk

hoog Luiksgezind gebalte was, trok nog een ander gegeven de aandacht: er stond een taalfout in de agenda van de gemeenteraad: de leden ervan hebben naast een vergoeding recht op een 'collatie'. Moest zijn: lichte maaltijd, komende van 'collation' ... Nu maar hopen dat de kandidaten beter ter tale zijn ...

◆ WETSTRAAT ◆

De Vlaamse regering wenst een evenwichtige relatie op te bouwen met de lokale besturen. Ze biedt de gemeenten en OCMW's een grotere beleidsvrijheid. Daarmee, aldus Vlaams minister van Binnenlandse aangelegenheden Johan Sauwens (VU&ID), wordt concreet vorm gegeven aan de beginselen van bestuurlijke vernieuwing.

Sauwens versterkt lokale autonomie

Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, heeft naar de gemeenten en OCMW's een rondzendbrief gestuurd met daarin de jaarlijkse onderrichtingen voor de begrotingsopmaak. Het is de eerste keer dat de Vlaamse regering een gemeenschappelijke brief met aanbevelingen aan zowel gemeenten als OCMW's overmaakt. Sinds deze legislatuur is de minister van Binnenlandse Aangelegenheden bevoegd voor het toezicht op beide lokale besturen.

SUBSIDIARITEIT

In het Vlaams regeerakkoord van 9 juli 1999 staat vermeld dat de gemeenten en OCMW's de „aangewezen partners van de Vlaamse regering zijn om haar beleid van bestuurlijke vernieuwing door te voeren.” De opmaak van de gemeentelijke begrotingen vormt een ideale aanleiding om dit principe toe te passen. Jaarlijks besteden de gemeenten 227,7 miljard fr., brengt de gemeentelijke fiscaliteit 103,8 miljard fr. op en subsidieert de Vlaamse overheid de lokale besturen voor 101 mil-

jard fr. Voor iedere democratisch verkozen overheid is de begroting het belangrijkste beleidsdocument, voor de lokale overheden in het bijzonder is ze een uiting van autonomie. Minister Sauwens wil de gemeentelijke autonomie verder uitbreiden. In navolging van het 'subsidiariteitsbeginsel' zal de Vlaamse regering, waar mogelijk, de lokale autonomie versterken. Tijdens de vorige legislatuur zette het Vlaams parlement reeds een belangrijke stap in deze richting. Toen werd het 'goedkeuringstoezicht' afgeschaft. Sindsdien zijn de gemeentelijke begrotingen aan het algemeen toezicht onderworpen. Voordien kreeg de bestendige deputatie 100 dagen tijd om met de gemeentelijke begroting en zelfs iedere begrotingswijziging in te stemmen. Intussen konden de gemeenten nauwelijks een behoorlijk beleid voeren. Vanaf dit jaar kunnen de gemeenten meteen beginnen werken, zonder de begrotingsovereenkomst van de hogere overheden te moeten afwachten. Deze overheden moeten bovendien de gemeentelijke begroting binnen een beperkt termijn goed- of afkeuren. Het kan

Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport Johan Sauwens dringt er bij premier Verhofstadt op aan 'zo snel mogelijk' de gemeente- en provinciewet te defederaliseren.

ook niet langer dat de provincie een lokale begroting 'hervormt' en de hogere overheden laten zich ook niet meer in met de opportuniteit van bepaalde gemeentelijke kredieten. Overigens kunnen de gemeentebesturen vanaf 2000 vrij kiezen bij welke financiële instellingen het ministerie van de Vlaamse gemeenschappen middelen stort. Tot nu toe staat enkel het Gemeentekrediet van België daarvoor in. De versterking van de gemeentelijke autonomie hoort gepaard te gaan met het verminderen van reglementen, het beperken van procedures en zelfs het afschaffen van nodeloze verplichtingen. Dit alles komt zowel de lokale overheden als de bevolking ten goede. Het komt er daarbij vooral op aan de papierstroom, bijv. in het kader van toekennen van OCMW-subsidies aan bejaarden, in te dijen. Heel

wat administratief werk kan ook vervangen worden door het elektronisch communiceren. Van de gemeenten mag een bekwaam, verantwoordelijker en doorzichtiger beleid verwacht worden. Zo moet het gemeentelijke mandaat opgevoerd worden. De vereenvoudiging van de begrotingsprocedures wordt aan een meerjarenplanning gekoppeld. „Financiële orthodoxie blijft de leidraad voor ieder verantwoordelijk beleid. Daarom hecht de Vlaamse overheid heel veel belang aan een meerjarenplanning. Het laat de lokale besturen toe de gevolgen van het beleid op langere termijn in te schatten en tijdig de nodige maatregelen te nemen.” Vlaams minister Johan Sauwens dringt ook sterk aan op een doorzichtiger beleid. „Sommige gemeentelijke vzw's ontsnappen aan de democratische controle, passen niet eens de wetten en regels die gelden voor openbare besturen toe. We hoeven slechts aan de toestanden in de Vlaamse rand rond Brussel te denken. We zijn niet blind voor de redenen waarom overheden in bepaalde gevallen naar dergelijke formules grijpen. Daarom bereidt een projectgroep decretale initiatieven voor betreffende de relatie tussen publieke overheid en private ondernemingen. Hiervoor moeten we echter wachten op de defederalisering van de gemeente- en provinciewet.”

AFSPRAAK SNEL NAKOMEN

De Vlaamse regering wenst haar beleid ten aanzien van lokale overheden, de gemeenten en OCMW's, op elkaar af te stemmen.

Sauwens: „Ook dit kunnen we niet realiseren zolang de federale overheid de gemeentewet niet geregionaliseerd heeft. De federale regering is nog steeds in belangrijke mate bevoegd voor de regelgeving t.a.v. gemeenten. Dit geldt niet voor de OCMW's. Op deze manier kan geen samenhangend lokaal beleid uitgestippeld worden. Reeds tijdens de Sint-Michielsakkoorden van 1993 werd de splitsing van de gemeente- en provinciewet beloofd. Premier Verhofstadt zegt daar tijdens deze legislatuur werk van te zullen maken. Ik zal er bij hem op aandringen die afspraak snel na te komen.” Intussen speelt de Vlaamse nationale minister de weg naar de defederalisering van de gemeentewet. „Samen met mijn administratie en vertegenwoordigers van gemeenten en OCMW's, ontwerpt professor Jan Umans van het Limburgs Universitair Centrum een gemeenschappelijk financieel stelsel voor gemeenten en OCMW's. Ik wil klaar staan wanneer de gemeente- en provinciewet geregionaliseerd wordt.”

(evdc)

(evdc)

Recht bestraft samenwonende gehandicapten

VU&ID-kamerlid Danny Pieters heeft in de Kamer van Volksvertegenwoordigers een wetsvoorstel ingediend om de 'middelen-toets ten aanzien van de partner van de gehandicapte' af te schaffen. Een gehandicapte komt slechts in aanmerking voor een tegemoetkoming indien hij of zij geacht wordt dit financieel nodig te hebben. Daarbij houdt men niet enkel rekening met eventuele inkomsten van de gehandicapte zelf, maar ook met die van de partner waarmee de betrokken gehandicapte, al dan niet in de vorm van een huwelijk, samenwoont.

INTEGRATIE?

Pieters wil dat enkel de middelen van de gehandicapte zelf in rekening worden gebracht,

niet deze van de partner. De huidige wetgeving, zo meent de professor, staat haaks op datgene wat ze beoogt: de gehandicapte maximale kansen bieden om zich in de maatschappij te kunnen integreren. Want precies het aanrekenen van het inkomen van de mogelijke of toekomstige partner verhindert de invalide een gezin te vormen met een valide partner. De toepassing van de huidige wetgeving stelt de verliefde gehandicapte voor een verscheurende keuze. Ofwel ziet hij of zij af om met een werkende, valide partner samen te wonen, zoniet verliest men de eigen tegemoetkoming. Ofwel gaat de gehandicapte toch samenwonen en dan wordt men totaal afhankelijk van de partner. Ofwel zet men allerlei constructies op om de wet te

ontduiken. Geen van deze 'mogelijkheden', aldus Pieters, zijn aanvaardbaar. De Katholieke Vereniging Gehandicapten denkt er niet anders over. Dit jaar hield ze een 'Valentijnsactie' onder de naam 'de prijs van de liefde'. Tijdens de actie werden schrijnende voorbeelden aangehaald van gehandicapten die onder de huidige wetgeving te lijden hebben.

Danny Pieters: „De afschaffing van het onderzoek naar de middelen van de partner van de gehandicapten zou voor hen een belangrijke stap betekenen in de richting van waardige emancipatie en maatschappelijke integratie. Ik hoop dat mijn wetsvoorstel de steun krijgt van alle democratische fracties.”

Einde juli verklaarde de correctionele rechtbank van Hasselt zich onbevoegd om uitspraak te doen in het proces tegen VU-voorzitter Patrik Vankrunkelsven, Vlaams volksvertegenwoordiger Kris Van Dijck en Agalev-voorman Hugo Van Dienderen. Inmiddels is de beroepstermijn verstreken en heeft het Openbaar Ministerie nagelaten beroep aan te tekenen.

◆ ACTUEEL ◆

VU-voorzitter Patrik Vankrunkelsven en toenmalig Agalev-volksvertegenwoordiger Hugo Van Dienderen hadden op 1 oktober 1998 zonder toelating de militaire terreinen van Kleine Brogel betreden. Dit gebeurde in het kader van een burgersinspectie naar de mogelijke aanwezigheid van kernwapens en ander atoommateriaal. Zij herhaalden deze actie op 21 februari 1999, die dag vergezeld van o.m. Vlaams volksvertegenwoordiger en Dessels VU-burgemeester Kris Van Dijck. De lezer herinnert zich de spectaculaire beelden van de indringing, waarbij Vankrunkelsven gebeten werd door een hond, het beest werd daartoe aangezet door zijn militaire baasje.

VERANTWOORDELIJKHEID

De drie politici werden door de Hasseltse procureur des konings gedagvaard om voor de correctionele rechtbank te verschijnen. Andere actievoerders hadden eerder een voorstel tot minnelijke regeling gekregen, een zogenaamd 'vsbg' (verval van strafvordering door betaling van een geldsom).

Op de inleidende zitting, begin juli, kregen de 3 politici het woord, waarbij zij alle drie benadrukten dat zij ten volle hun verantwoordelijkheid wensten op te nemen en geen van allen zich zou beroepen op politieke onschendbaarheid. Dat laatste zou juridisch ook moeilijk gekund hebben, ze waren op heterdaad betrapt. Bovendien was er het verschil in statuut der beklaagden: Vankrunkelsven was op het moment van de feiten geen senator en was dit bij de inleidende rechtszitting wel, Kris Van Dijck was wel lid van het Vlaams Parlement, terwijl Hugo Van Dienderen ondertussen volksvertegenwoordiger af is.

In hun verklaring legde elk der beklaagden uit waarom hij was overgegaan tot de volgens het Openbaar Ministerie... laakbare daad. Vankrunkelsven beweerde zich als arts in een noodsituatie te hebben gevoeld, hij had weet van een mogelijke misdaad tegen de mensheid en verwees hierbij naar het arrest van het Internationaal Gerechtshof van Den Haag van juli 1996, betreffende de bedreiging met of het gebruik van kernwapens. Vervolgens haalde hij de beginselen van het Internationale Militaire Tribunaal van Neurenberg uit 1945 aan en vond het als arts zijn plicht hiertegen op te treden, minstens dit te controleren. Patrik Vankrunkelsven zei ook dat hij als wetenschapper en als lid van 'Medici tegen Atoomwapens' weet heeft van de verwoestende invloed die het gebruik van kernwapens met zich meebrachten. Hugo Van Dienderen van zijn kant zei dat een bedreigen met of een gebruik van kern-

wapens verenigbaar moet zijn met de vereisten van het internationaal recht dat van toepassing is gedurende gewapende conflicten. Hij vertelde de rechtbank dat hij vele tientallen parlementaire vragen terzake heeft gesteld, waarbij de minister van Landsverdediging naast of buiten de kwestie had geantwoord en verwees naar parlementaire initiatieven die hij in het verleden op het getouw had gezet. De groene politicus verwees ook naar zijn engagement binnen de Vredesbeweging. Kris Van Dijck verklaarde dat hij als bur-

gemeester van een kernenergie-gemeente de problematiek van atoomenergie kent en vroeg zich als bevoorrecht getuige van wantoetanden in oorlogsgebied (Kroatië, Noord-Ierland) af of hij niet alles moest doen wat als politicus in zijn mogelijkheid ligt om in België zulke toestanden te vermijden.

UITSTEL

Nadien werd de zaak door de advocaten gepleit, maar één en ander had wat voeten in de aarde. Zij hadden immers ook van hun recht op 'neerschrijven van besluiten' gebruik gemaakt, waarop het Openbaar Ministerie om uitstel verzocht, om deze schriftelijke besluiten te beantwoorden. Daags voor de tweede zitting kregen de advocaten dit antwoordbesluit bezorgd, waarop zij wensten te repliceren, wat opnieuw tot een uitstel aanleiding gaf. De zaak was aangevat door een speciaal daartoe samengestelde vakantiekamer en moest daarom ook door die kamer worden afgerond, wat ellenlang uitstel mogelijk maakte. De advocaten merkten op dat het Openbaar Ministerie wel met een erg bijzondere ijver dit dossier had aangepakt en vroegen zich af waarom dit proces absoluut in volle vakantieperiode diende te worden beslecht. Eén en ander ontlokte bij Patrik Vankrunkelsven en bij Kris Van Dijck de bedenkingen over de archaïsch aandoende werking van het gerechtelijk apparaat. Op de zitting had zich voor het ministerie van Landsverdediging een advocaat aangediend die zich burgerlijke partij stelde in de hoop de kosten die de acties met zich hadden meegebracht te recupereren. De man beriep er zich op dat hij was aangesteld door bindingen die hij met de plaatselijke CVP heeft, wat bij ondergetekende de reactie ontlokte dat dit dan wel eens zijn laatste zaak voor de CVP-staat

zou kunnen zijn. Ofschoon hij hiertoe, ook al door het uitstel, ruimschoots de tijd had gekregen, kon de man echter geen specifiek-concreet bedrag noemen, en diende hij zich op ramingen te baseren.

Rechtbank onbevoegd

POLITIEK MISDRIJF

Eens de advocaten van de beklaagden konden pleiten, haalden deze in hoofdorde de onbevoegdheid van de rechtbank aan. Destijds, bij de opmaak van de wet-artikels, had de wetgever soortgelijke misdrijven gerangschikt onder de noemer 'politieke misdrijven', waardoor volgens diezelfde wetgever het Hof van Assisen (met een volksjury) de zaak moest behandelen, en hier moest nu volgens de advocaten van de verdediging niet van afgeweken worden. Zij haalden in hun schriftelijke conclusies heel wat soortgelijke rechtspraak aan en sloegen OM en rechtbank met theoretische beschouwingen van gezaghebbende juristen om de oren. Ook kwamen zij terug op de beweegredenen van de actievoerders en de politieke impact die de actie had, om hun inzichten terzake te ondersteunen.

In ondergeschikte orde haalden de advocaten de schending van de rechten van de verdediging aan. Gelet op het feit dat de andere actievoerders een minnelijke schikking kregen voorgeschoteld en rekening houdende met de vaststelling dat de door de beklaagden gevraagde onderzoeksadaten niet werden gesteld (waardoor het onderzoeksdossier niet volledig was en dus het recht op een eerlijk proces geschonden was), meenden zij dat hen een passende verdediging werd ontnomen.

Tenslotte kwam de verdediging nog terug op het begrip 'noodtoestand'. Hadden de actievoerders, en dus de beklaagden, immers niet gehandeld in een situatie waarin het overtreden van de strafwet en het schenden van strafrechtelijk beschermde rechtsgoederen en rechtsbelangen het enige middel was om andere – belangrijker – rechtgoederen of rechtsbelangen te vrijwaren? Verwijzend naar de hogervermelde Nurenberg-principes en het

overduidelijke arrest van het Internationaal Gerechtshof te Den Haag in 1996, wees men er op dat de inspectie en indringing van de basis voor de beklaagden een plicht en een ultieme mogelijkheid was om de waarheid te achterhalen.

ONBEVOEGD

Volgde dan eind juli de uitspraak. De rechtbank verklaarde zich onbevoegd om van de feiten kennis te nemen, met als gevolg dat zij niet alleen de kosten van de publieke vordering ten laste van de Belgische staat liet, doch zich ook onbevoegd verklaarde om kennis te nemen van de vordering tot schadevergoeding van de burgerlijke partij. Van de ruime persaadacht die het proces en de beklaagden genoten, wou ook de Hasseltse procureur des konings een graantje meepikken, en belegde prompt een persconferentie, waarbij hij stelde dat het de fout was van... de volgens zijn zeggen in gebreke gebleven wetgevende macht, dat de drie beklaagden vrijuit gingen. Dat hijzelf foutief dagvaardde liet hij onbesproken! Senator Vankrunkelsven kondigde parlementair werk aan en vroeg Van Dienderen aan te dringen op duidelijkheid vanwege de federale regering omtrent Kleine Brogel en andere basissen. De Agalev'er beloofde het probleem aan te kaarten bij de groene partijtop. Kris Van Dijck verklaarde zijn gemengde gevoelens: blijheid omtrent het behoud van een blanco-strafblad, maar ook moeite met de onbevoegdheidsverklaring van de rechtbank. De verenigingen Voor Moeder Aarde en Forum voor Vredesactie die de zitting met bijzondere aandacht hadden gevolgd, kondigden nieuwe acties aan. Tot zolang er geen duidelijkheid is omtrent de al dan niet aanwezigheid van kernwapens op militaire basissen in ons land willen ze met acties doorgaan. Theoretisch blijft het echter nog mogelijk dat een verwijzing naar het Hof van Assisen volgt. Maar in een land waarin éne Dutroux nog berecht moet worden, zou dit in de publieke opinie echt niet goed aankomen...

Marc Hendrickx

„Een laakbare daad”, stelde het Openbaar Ministerie. „Onbevoegd”, oordeelde de rechtbank...

Lionel Vandenberghe:
„Er zijn geen harde waarborgen voor een verregaande staatshervorming.”

De weide in Diksmuide zal er dit jaar anders uitzien. Dat heeft vooreerst vandoen met de restauratie van de crypte. De ruwbouwwerken zijn afgerond, op 11 november 1999 worden de stoffelijke resten van de IJzersymbolen terug naar de Crypte overgebracht. Daarna moet één en ander nog volledig afgewerkt worden, zoals het uitvoeren van dakwerken en het aanleggen van vloeren. „De bezoekers zullen verbaasd staan kijken”, zo voorspelt IJzerbedevaartvoorzitter Lionel Vandenberghe, „De crypte wordt een echt mausoleum.”

Wie dat niet meer zal meemaken is de onlangs overleden en gewezen secretaris van het IJzerbedevaartcomité Koen Baert. Hij zal tijdens de aanstaande bedevaart herdacht worden. Koen Baert is dé man geweest die de IJzersymbolen en hun levensverhaal terug op het voorplan bracht.

RUIMTELIJKE VERNIEUWING

Voorlopig blijft de crypte onbruikbaar voor de regie tijdens de bedevaart. Het IJzerbedevaartcomité heeft dit aangegrepen om een 'ruimtelijke vernieuwing' door te voeren. Waar zich vroeger de zitplaatsen bevonden, komt nu het podium met bijhorende corelementen. Op de

De 72ste IJzerbedevaart van zondag 29 augustus a.s. staat in het teken van de vrede. Voorzitter Lionel Vandenberghe zal er ook ingaan op de toekomst van Vlaanderen. „Deze wordt nog steeds geboycot door unitaire en Franstalige krachten. Vernieuwing begint bij een verdere staatsbervorming.”

◆ IJZERBEDEVAART ◆

vroegere staanweide, worden voortaan zowel staan- als zitplaatsen aangeboden. „Dat heeft niets te maken met het feit dat er minder volk naar de bedevaart komt”, aldus Lionel Vandenberghe. „Het podium komt nu op de weide zelf, de bedevaartdiers staan of zitten niet meer aan de linker- of rechteroever en er ontstaan meer visuele, choreografische mogelijkheden.” Meteen kan ook de middenberm volledig benut worden en is de toren voor iedereen volledig zichtbaar. Sinds 1996 wordt, onder impuls van Jan Cornelissen van de regiecommissie, tevens afgevaardigd beheerder en lid van het Dagelijks Bestuur, de regie in een nieuw kleedje gestoken. De voorzitter houdt zijn toespraak niet meer op het einde, maar in het midden

we een totaalconcept aan. Dat is een grote vooruitgang.”

LEVENSHOUDING

Het motto van de 72ste IJzerbedevaart is 'Vlaanderen Staat voor Vrede'. Het thema werd reeds in oktober 1998, dus voor het uitbreken van de oorlog in Kosovò, vastgelegd. Dit jaar wordt immers het bestaan van 80 jaar VOS (Vlaamse Oudstrijders Bond) gevierd. De oudstrijders van 1914-1918 haatten de gruwel, schreeuwden om 'Nooit meer Oorlog'. Wat moet vandaag onder pacifisme worden verstaan? Net als liefde, is vrede een werkwoord. „Vrede is een opdracht voor iedere dag, iets dat steeds moet beleefd worden”, zo verduidelijkt Cornelissen. Overigens aanziet het

IJzerbedevaart in teken van vrede

van de plechtigheid. De bloemenhulde werd in tijd ingekort, sinds een paar jaar maakt het 'In Memoriam' er deel van uit en er is een 'oude' en een 'nieuwe' versie van de 'Eed van Trouw'.

Jan Cornelissen: „Ik ben een tevreden man. De voorbereiding van de bedevaart verliep zonder discussie en we komen dicht bij het concept dat ik steeds heb gewild. Alle traditionele elementen blijven behouden. Niettemin kunnen ze gedurende de ganse bedevaart bij het gekozen thema aansluiten. Op die manier bieden

IJzerbedevaartcomité het pacifisme ook als een levenshouding. Want naast de Grote Vrede, het uitblijven van wapende conflicten, is er de Kleine Vrede. Dat slaat op verdraagzaamheid tussen volkeren en bevolkingsgroepen, het eerbiedigen van de mensenrechten en sociale rechtvaardigheid. Wordt daaraan niet voldaan, dan is het bereiken van de Grote Vrede quasi onmogelijk.

IMAGO

Het IJzerbedevaartcomité kreeg de coördinatie toegewezen van de 4de internationale Conferentie van vredesmuseum. Het museum in de IJzertoren staat op de lijst van de Verenigde Naties als vredesmuseum vermeld. Ook binnen het Comité is er sprake van 'vrede'. Gewapende vrede? „De groep rond Michiel De Backere houdt zich koest.” zo vertelt een lid van de Raad van Beheer. „Deze groep stelt al eens vragen, weliswaar in een opbouwende sfeer.” Meningsverschillen worden – althans voorlopig – binnenshuis uitge-

praat. „Eigenlijk houden we ons vooral met praktische zaken bezig” vertelt een ander Comitélid. „In de Raad van Beheer wordt niet vaak op ideologische kwesties ingegaan.” Hoe dan ook, dankzij de onverdrotten inzet en de discrete diplomatie van ondervoorzitter Carlos Van Louwe wordt zonder omzien tegen buitenlandse extreem-rechtse groepen opgetreden. Kortom, het imago van het IJzerbedevaartcomité en de bedevaarten is behoorlijk opgekrikt. Voortaan blijken meerdere artiesten bereid om op de uitnodigingen van het IJzerbedevaartcomité in te gaan. Liesbeth List, Willem Vermandere, Bram Vermeulen of Stef Bos halen hun neus niet meer op om nu of later aan de bedevaarten, de 11-november herdenking of de 11-juli-viering mee te werken. Tijdens de 72ste IJzerbedevaart zullen Wendy Fierce, Rita Deneve en Hans De Booi hun beste beentje bijdragen. Deze artiesten werden bereid gevonden hun repertoire volledig aan het thema van de bedevaart aan te passen”, aldus Cornelissen. „De Booi is een geëngageerd pacifist, bleek wild enthousiast om zondag a.s. op te treden. Wendy Fierce zal o.m. 'Op eigen kracht' van Ingeborg zingen. Rita Deneve heeft jarenlang niet meer willen optreden, maar zal speciaal voor ons tijdens de eucharistieviering een nummer brengen.” De presentatie ligt in handen van voormalig VRT-presentator Johan Verstreken. Sinds drie jaar vroeg hij daartoe de toestemming aan de VRT, maar het antwoord bleef uit. Wouter De Bruyne staat in voor de teksten, het concertband Hever o.l.v. Jan Ceulemans voor de muzikale omlijsting.

(evdc)

Verloren?

Uiteraard zal IJzerbedevaartvoorzitter Lionel Vandenberghe tijdens zijn toespraak het blijvend geweld – ook in Europa – aanklagen en vooral op zoek gaan naar de oorzaken daarvan. „We zullen tevens het federale- en Vlaamse regeerakkoord kritisch onder de loup nemen. Zijn deze akkoorden zo vernieuwend als ons wordt voorgespiegeld? Echte politieke vernieuwing begint bij een nieuwe staatshervorming. Ons grootste probleem is dat er geen harde waarborgen voor een verregaande staatshervorming worden geleverd. Er zijn bepaalde intenties en sommigen beloven één en ander. Maar, wat is daarvan de bedoeling? Zal het bij woorden blijven? Heb je ook het interview in *Le Soir* gelezen waarin de Vlaamse regeringsleider Patrick Dewael (VLD) neerkijkt op het werk van de vorige minister-president Luc Van den Brande (CVP)? Dat voorspelt alvast weinig goeds. Onder het beleid van de vorige Vlaamse regering werden tenminste de vijf resoluties over de staats-hervorming met een grote meerderheid in het

Vlaams parlement goedgekeurd. Deze resoluties benaderden de standpunten van de Vlaamse beweging. Dat werd te weinig beklemtoond. Men had het almaar over het 'niet' van de Walen. Het ware beter geweest het 'ja' van de Vlamingen te benadrukken. Gaat dit nu allemaal verloren? Dát is de grote vraag!” Het IJzerbedevaartcomité blijft de federale weg inslaan. De tweeledige inrichting van het land staat daarbij centraal. „Brussel moet minder een gewest en meer een stad worden.” zo meent Vandenberghe. „De twee gemeenschappen moeten hun rol in Brussel blijven uitoefenen. Zonder al te bevoogdend te zijn, mogen de 'sponsors' toch een inbreng hebben? In de hoofdstad hoort een kwaliteitsvolle Vlaamse dienstverlening inzake onderwijs, gezondheidszorgen e.d.m. centraal te staan. Op die manier wordt de Nederlandstaligheid op het terrein aangemoedigd en maken we de Vlaamse gemeenschap aantrekkelijker voor anderstaligen.”

(evdc)

Het imago van het IJzerbedevaartcomité en de bedevaarten is behoorlijk opgekrikt.

De Belgische voetbalbond blijft worstelen met zichzelf. Omdat er geen uitweg meer was, werd Georges Leekens eind vorige week doorgezonden als bondscoach. Die afloop was onvermijdelijk en voorspelbaar.

SPORT

Onvermijdelijk omdat de hautaine trainer met de helft van de Belgische topvoetballers in ruzie ligt. Dat is een weelde die niemand zich kan veroorloven. Er kan bijna een elftal gevormd worden met internationals die niet meer onder Georges Leekens wensten te voetballen. Vroeg of laat moest dit opbreken. De onwaarschijnlijke 3-4 thuisnederlaag tegen Finland, een elftal dat vermoedelijk nog nooit vier goals in één wedstrijd maakte, was de spreekwoordelijke druppel. De druk van pers en publiek werd onhoudbaar. Er moest ingegrepen worden.

GEEN VISIE

Medelijden met 'de bondscoach Leekens' is volkomen misplaatst. De man zou zo'n slordige tien miljoen oprotpremie opstrijken. Hij zal er zich dus niet al te druk over gemaakt hebben. Leekens geniet trouwens een stevige reputatie als onderhandelaar van voor hem waterdichte en lucratieve contracten. Hij stapte al vaker 'voortijdig' een stadion uit met van geld uitpuilende zakken. Bij Anderlecht bijvoorbeeld kunnen ze daarover meespreken. De man is geslepen en dat had de voetbalbond kunnen weten toen hij Leekens als een 'onfeilbare grootmeester' ging weggooien bij het toen geschandaliseerd reagerende Moeskroen.

Leekens faalde in de voorbije maanden volkomen op het sportief vlak. Het heet dat hij in totaal zo'n zestig Rode Duivels zou hebben uitgeprobeerd. Dat klinkt gewoon bespottelijk. Het bewijst dat Georges niet wist in welke richting marcheren. Hij had geen concept, hij had geen visie. Hij haalde oude knarren terug met wie hij 'persoonlijk' goed kon opschieten. Hij had geen zicht op talent en klasse. Dat moest hem fataal worden.

Voorspelbaar was zijn ontslag omdat vooral de Waalse pers de bondscoach wilde zien 'hangen'. Leekens was immers ook geen psycholoog. Hij verleende iedereen het recht hem gelijk te geven en daar hield het zo ongeveer mee op. Verder dramde hij maar door over professionaliteit, over ploegtucht, discipline, toewijding en overgave. Hij klonk als een versleten drieëndertigtoerenplaat en reageerde verbitterd wanneer zijn uitspraken niet luide werden toegejuicht.

KLEIN WONDER

Achteraf rijst de vraag hoever de verantwoordelijkheid van de bond zich uitstrekt in dit ongelukkig afgelopen avontuur. Leekens was nooit een goede keuze en daar werd ook voor gewaarschuwd. Hij werd voorgesteld als de uitvinder van de professionele structuren. Hij was de man die in de diepte zou gaan werken. Excuseer mijnheer D'Hooghe, maar we zijn andermaal niet erg onder de indruk van uw ongetwijfeld op scherp inzicht berustende beslissingen.

In de gegeven omstandigheden mag het geen verwondering wekken dat de komst van Robert Waseige onder en boven de taalgrens als bevrijdend wordt ervaren. Waseige is altijd een slimme diplomaat geweest. Hij was één van de eerste Waalse eerste klasse voetballers die Nederlands leerde spreken. Als trainer van Winterslag en Lokeren verwierf hij aanzien en respect in Vlaanderen. Hij boekte grote successen met 'zijn' Club Luik en ook bij Standard en zelfs Sporting Charleroi zet

Hij zal hun ervaring en talent maximaal proberen benutten. Hij zal vertrouwen proberen uitstralen, een kerngroep vormen en daar nog tien maanden mee doorgaan. De omstandigheden zijn hem gunstig gezind. Nooit waren de verwachtingen bescheidener. Indien de Rode

Onvermijdelijk en voorspelbaar

men vandaag nog een stapje opzij wanneer Robert komt aangewandeld.

Waseige begon ook als bondscoach heel verstandig. We hadden niet anders verwacht. Hij duwde de deur opnieuw wijd open voor alle mogelijke kandidaat-internationalen. „Natuurlijk kan Scifo terugkeren. En waarom ook Nilis niet? Ons land barst van het talent. We moeten alle mogelijkheden overwegen en dan richtinggevend keuzen maken.”

Het staat vast dat het aantal gegadigden voor Euro 2000 in de komende weken snel zal slinken. Waseige zal de moeilijke jongens met eigen mening niet uitsluiten.

Duivels de eerste ronde van Euro 2000 overleven en de kwartfinales halen zal dat als een klein wonder worden aangezien. Waseige zal dan de kroon op zijn toch wel merkwaardige carrière hebben gezet. Hij zal er dan zeker het glas op heffen. Want ook op dat vlak geniet de nieuwe bondscoach een stevige reputatie. Dat neemt de voetbalbond er vandaag allemaal graag bij. Als de wanhoop maar eindelijk eens plaats wil maken voor een sprankeltje hoop.

DOOR DIEP DAL

Het interregnum van Waseige moet de

bondsleiders toelaten de realiteit onder ogen te zien. De KBVB stelt vandaag niet veel voor. De bondstop mist alle gezag. Als Michel D'Hooghe al echt ideeën heeft kan hij die in ieder geval niet doordrukken. Hij wordt niet gevolgd. Daarnaast staat vast dat voetbalkennis nauwelijks nog aanwezig is op en rond de Heizelvlaakte. Er worden daar veel theorieën verkondigd die nooit aan de realiteit worden getoetst. Er wordt zelfs amper naar geluisterd. Omdat het kortzichtige eigenbelang in alle omstandigheden primeert. Desondanks is wanhoop misplaatst. Ook het Franse voetbal is ooit door een diep dal gegaan. De wederopstanding werd daar ook ingeluid naar aanleiding van een in eigen lang georganiseerd Europees kampioenschap dat dan... ook nog werd gewonnen. Zover zal het bij ons zeker niet komen. Wij mogen hopen maar niet dromen. Desondanks krijgt de bond nu de gelegenheid om haar toekomst uit te zetten. Na Waseige moet een man voor de lange termijn komen. Een persoonlijkheid met visie en diplomatieke gaven. Zo hoort dat voor een bondscoach in een land als het onze.

Olympos

Kan Waseige voor de heropstanding van de Rode Duivels zorgen?

7

Mensen en feiten

De vaderlandse voetbalcompetitie begon hoopvol. Veel volk, veel doelpunten en enkele sterk spelende ploegen. Na drie speeldagen leidden Club Brugge en Anderlecht met het maximum van de punten. De logica eist blijkbaar opnieuw haar rechten op. Vooral de Brusselse club begon sterk. De honger schijnt daar ook het grootst. Maar het is nog vroeg en ondanks de nul bij Lierse op het scorebord werd gehouden moet de paars-witte defensie nog alles bewijzen. Het Genk van dit seizoen zal niet echt gelijken op de succesformatie van vorig jaar. Oulare is uiteindelijk toch naar Turkije vertrokken en zo'n spits vervangt niemand zonder de nodige problemen. Het gelijk spel bij nieuwbouwing Geel was daarvoor het bewijs. Overigens werd Genk ook al op de openingsdag geteisterd door scheidsrechter Ancion. De hoogmoedige ogende ref uit Namen geraakte helemaal van slag en trok in Westerlo negentig minuten lang kaarten aan de lopende band. Hij hield daar een schorsing van de Uefa en de KBVB aan over. Een achteraf bekeken toch wel vreemde gang van zaken. Ancion floot ongetwijfeld in eer en geweten en niet al zijn beslissingen waren onterecht of

onjuist. Integendeel. Wanneer een scheidsrechter de reglementen onverkort moest toepassen – wat eigenlijk mag verondersteld worden – zouden we vreemde toestanden beleven. Niemand schijnt daar nog op gesteld. Tot het weer de spuigaten uitloopt en kortstondig hard wordt ingegrepen... Waarmee we Ancion echt niet willen goedpraten. De man faalde en het was niet de eerste keer. Hij kwam al vaker in opspraak.

DE LAAN UIT

Willy Reynders was de eerste trainer die dit seizoen werd doorgezonden. De man die vorig seizoen succesvol overnam van Fi Van Hoof werd nu zelf het kind van de rekening. Zo gaat dat. Lokeren nam een slechte start en het bestuur greep snel in. Wellicht omdat Reynders zich openlijk bleef beklagen over het vertrek van Jan Koller. De Tsjech kon volgens Reynders onmogelijk worden vervangen. Wat nog waar is ook. Maar dat belet niet dat een club moet voortleven. Ook voor Lokeren zal 1999 niet gelijken op 1998. Maar dat betekent nog niet dat de Waaslanders kandidaat zijn voor tweede klasse.

Overigens zal Reynders niet land de enige ontslagen trainer zijn in onze competitie. Ook voor Ivic dreigt de valblijf neer te klappen. Bij Standard zou niemand nog achter de kleine Kroaat staan...

ONTMASKERD

Stilaan maar zeker wordt de atletieksport ontmaskerd. Doping is ook in deze discipline gemeengoed. Laat daar geen twijfel over bestaan. Het trieste einde van Merlene Ottey was daarvoor representatief. „Het kan ook anders”. Dat is dus niet gebleken en betrappt worden moet voor Ottey een dodelijke ervaring zijn geweest. Ook al was ze negenendertig en had ze niets meer te winnen. Haar aureool is ze evenwel kwijt. We hebben op en rond de sintelbaan nog niet alles gezien. De atletiekkampioenen werden in het verleden immers al te graag ontzien. En door de onderzoekers en door de gespecialiseerde pers die de schijn maar al te graag mee opheid.

(Olympos)

WIJ

De regionale VU-krant

HAAL MEER UIT

Lernout & Hauspie

In WIJ van 8 juli jl. stond naar goede jaarlijkse gewoonte een 11 juli-wedstrijd. Wie de namen van 14 cryptisch omschreven X'en vond, kon met de eerste letters van hun naam een nieuw duo samenstellen. Dat de opgave dit jaar opmerkelijk veel gemakkelijker was dan de jaren voordien, mocht blijken uit het groot aantal juiste antwoorden. 'Lernout & Hauspie' was de enig mogelijke oplossing. Beide heren verkreeg u wanneer u volgende begrippen en namen had ontmaskerd. Karel Ledeganck, Jo Erens, Jean Ray, NPC, Opgrimbie, Marc Uytterhoeven, T/W, Hasj, Jacob van Artevelde, Unitaristen, Suske, Passendale, Ingeborg en James Ensor.

De volgende 10 WIJ-lezers mogen binnenkort een schitterende straalplaat met de mooiste moedergedichten uit het Nederlandse taalgebied, gebloemleesd en gelezen door *Tinne Ruyschaert*, ontvangen: Jan Van Borm (Bornem), Richard Peeters (Wezembeek-Oppeem), Jozef Vermoesen (Sint-Jans-Molenbeek), M.L. Thiebaert (Berg-Kamphenhout), André September (Opwijk), Mira Vandersaenen (Izegem), Hubert Sergeant (Aalbeke), Dirk Vanhecke (Boutersem), Annie Proot (Dilbeek) en Antoon Maesen (Leuven).

Evenveel lezers ontvangen een boekenpakket om de komende herfst ontspannend door te brengen. Zij heten respectievelijk: Maurice Passchyn (Meise), René Clompen (Destelbergen), Rose-Mie Veys (Zwevegem), L.C. Knitel (Breda), Jos Dermout (Sint-Martens Bodegem), Heidi De Craen (Londerzeel), Albert Panis (Eigenbilzen), Marc Van de Walle (Aalter), Marcel De Cauwer (Ekeren) en Herwig Verleyen (Brugge). WIJ feliciteert de winnaars en wenst de anderen bij een mogelijk volgende keer meer succes.

8

26 augustus 1999

Miljoenenencampagne voor Nederlandse taalcursussen

Voor het derde jaar voert Vlaams-Brabant op initiatief van gedeputeerde *Herman Van Autgaerden* (VU), verantwoordelijk voor een Vlaams karakter-beleid, een promotiecampagne voor taallessen Nederlands. Dit beleid is een blijvende opdracht voor de provincie, aangezien de stadsvlucht naar en de verfransing van de Vlaamse Rand doorgaan.

Om Vlaams-Brabant te vrijwaren is het nodig om enkele bijkomende institutionele hefboomen in Vlaamse handen te krijgen: 'meer Vlaanderen in de Vlaamse Rand'. Intussen voert Vlaams-Brabant, samen met de Vlaamse regering, zowel een actief taalbeleid als een omkaderend beleid op het vlak van cultuur, huisvesting en ruimtelijke ordening. Bovendien wordt sterk het verband gelegd tussen taal- en integratiebeleid.

VIER KRACHTLIJNEN

Omdat taalkennis dé hefboom is voor sociale, culturele en economische deelname aan de samenleving gaat er bijzondere aandacht naar het onderwijs, als instrument voor de inburgering van de anderstalige jeugd. De provincie beoogt aldus een toekomstgerichte investering. Vier krachtlijnen werden uitgezet.

Eerste krachtlijn. Vlaams-Brabant past de taalwet en de faciliteitenregeling strikt toe. De provincie blijft het voortouw nemen, o.m. gaf ze de aanzet tot de rondzendbrief van toenmalig minister Leo Peeters. Op dit ogenblik wordt de laatste hand gelegd aan een studie over de verfijning van de taalwetgeving, die verdere stappen moet toelaten.

Tweede krachtlijn. De provincie doet verwoede inspanningen om anderstaligen aan te moedigen Nederlands te leren. Vlaams-Brabant komt tussen in de promotieuitgaven van de taalcentra en voert jaarlijks deze overkoepelende campagne. De vorige edities maakten overigens duidelijk dat er behoefte is aan bijkomend lesaanbod.

Derde krachtlijn. Vlaams-Brabant biedt bijkomende pedagogische en didactische

omkadering voor lagere scholen en kleuterscholen in de Vlaamse Rand. Daarnaast wordt de opdracht om een 'inscholingspakket' uit te werken zeer binnenkort voltooid. Dit pakket moet de lesgevers helpen om anderstaligen door taalverwerving in de schoolgemeenschap te integreren.

Vierde krachtlijn. De provincie streeft er naar om de tweetaligheid in het straatbeeld van de Vlaamse Rand terug te dringen. De taalwetgeving moet instrumenten aanreiken om het Vlaams karakter van het straatbeeld te versterken. Tenslotte wordt ook het Nederlands taalgebruik in het bedrijfsleven bevorderd.

Hoe zit de promotiecampagne voor Nederlandse taallessen in elkaar?

Herman van Autgaerden: „De jaarlijkse campagne sluit aan bij de tweede krachtlijn van het actief taalbeleid, maar gaat een stap verder. Het doelpubliek zijn niet Franstaligen en EU-burgers in de Vlaamse Rand, maar wel anderstaligen en migranten uit heel de provincie. Daarom ook werd het Pric, het Provinciaal Integratiecentrum, bij de campagne betrokken. De verdere uitbouw van een geïntegreerd onthaal- en integratiebeleid in Vlaams-Brabant, dat rekening houdt met de specifieke behoeften in de Vlaamse Rand, is een belangrijke uitdaging voor het laatste jaar van deze provinciale legislatuur. Dit kan slechts slagen in partnerschap met een Vlaamse Gemeenschap die bijkomende middelen ter beschikking stelt.”

De inschrijving van het inburgeringscontract in het Vlaams regeerakkoord is hoopgevend, maar volgens Van Autgaerden mag dit instrument - zeker in de Vlaamse Rand - niet beperkt blijven tot nieuwkomers. Onderzocht moet worden of de provincie, samen met de Vlaamse Gemeenschap, hierover een pilootproject kan uitbouwen in Vlaams-Brabant.

VOOR HET LEVEN

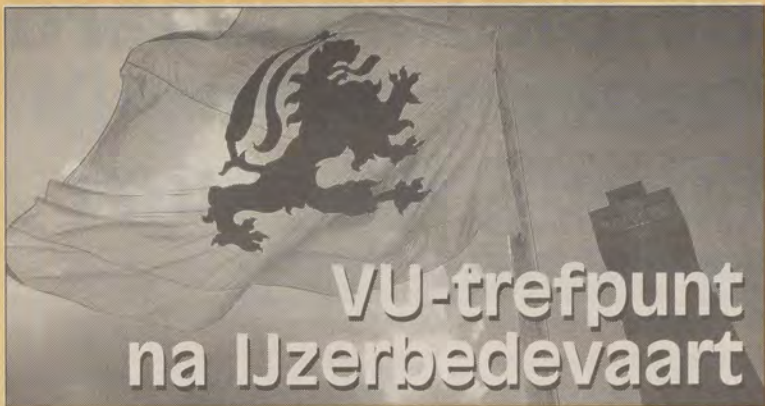
De promotiecampagne werd, in tegenstelling tot vorige edities, toegewezen voor twee jaar, telkens voor 2,5 miljoen

(een verhoging met een half miljoen). Er werd gekozen voor de centrale slogan: 'Nederlands, een taal voor het leven.' Het campagneschema blijft in grote lijnen hetzelfde: een huis-aan-huis-folder en advertenties in Franstalige dagbladen verwijzen naar een gratis belpunt (0800/90.700) dat heel de campagnemaand dag en nacht bereikbaar in drie talen (Frans, Engels en Duits). Een kruisverwijzing naar het cursusaanbod in Brussel (VGC) blijft bestaan. Wie belt krijgt informatie over nabije taalcentra en ontvangt een overzichtsfolder van alle taalcentra. Belangstellenden kunnen ook een uitscheurbare antwoordkaart uit de huis-aan-huis-folder inzenden of faxen. De informatie is ook opvraagbaar langs digitale weg: e-post: nederlands@vl-brabant.be en webstek: <http://www.vlaanderen.be/nederlands>. H. Van Autgaerden: „Na afsluiting zal de campagne grondig geëvalueerd worden. Op de eerdere edities kan trouwens met grote tevredenheid teruggeblikt worden. De eerste keer werden duizend oproepen geregistreerd en vorig jaar zelfs bijna het dubbele.

Er is echter ook een keerzijde aan dit succes, zo bleek dat het aanbod van taalcursussen totaal ontoereikend is. De bijkomende cursussen in de gemeenschapscentra van vzw De Rand zijn slechts een bescheiden stap in de goede richting. Eenzelfde probleem stelt zich overigens in Brussel.”

Daarom werd vorig jaar de Vlaamse regering opgeroepen om het aanbod dringend uit te bouwen. Voor Brussel en Vlaams-Brabant samen moet naar schatting 100 miljoen fr. bijkomend volstaan om aan de meest dringende behoeften te voldoen.

Het principe van de substantiële verhoging van de middelen voor het buitenschools lesaanbod Nederlands Tweede Taal (NT2) staat intussen uitdrukkelijk in het regeerakkoord en dit zowel in het luik 'Brussel' als in het luik 'Vlaamse Rand'. Samen met het inburgeringsbeleid moet de Vlaamse regering dit nu concreet vertalen bij haar eerste begrotingsopmaak, aldus nog gedeputeerde Herman Van Autgaerden.

Naar jaarlijkse traditie zullen alle VU-vrienden en -sympathisanten na de IJzerbedevaartplechtigheid ook nu weer verzamelen in de loods rechtover de bedevaartweide (Bloemmolenkaai 12).

Voortaan zorgt de VU-vereniging *Goedendag* voor de organisatie van dit jaarlijks treffen waarop iedereen van harte welkom is.

Voor de hongerigen is er gevarieerde

spijs, thans voor het eerst het alom geprezen overheerlijke Goedendag-lendestuk.

De muzikale omlijsting wordt verzorgd door de gewaardeerde zanger-entertainer Wouter Pol Jan.

Tijdens dit VU&ID-treffen zal voorzitter Patrik Vankrunkelsven ondermeer de Vlaamse ministers Bert Anciaux en Johan Sauwens voorstellen.

Mis dit VU-treffen niet!

Naar jaarlijkse gewoonte organiseert het gemeentebestuur van Ledegem (West-Vlaanderen) een wielervedstrijd voor politici. Het kampioenschap wordt gereden

Kampioenschap wielrennen voor politici

in de deelgemeente Rollegem-Kapelle op zaterdag 18 september 1999. De renners-politici starten om 16 uur en rijden (of spurtten) gedurende 30,900 km op een verkeersvrije omloop. Nadien worden de deelnemers uitgenodigd op een receptie. De in Vlaanderen wonende politici kunnen zich vooraf inschrijven bij de Ledegemse VU-fractie leider *Geert Des-*

sein, Provinciebaan 86A te 8880 Ledegem (tel. 056/50.49.33 of e-post geert.dessein@volksunie.be). Het wedstrijdreglement wordt dan opgestuurd.

We doen een speciale oproep aan alle goed-geoliede, pcb-vrije Volksuniemanageren om de uitdaging aan te gaan en om een gooi naar de kampioenstitel te doen. Een wedstrijd om naar uit te kijken!

Wie wint er op 18 september in Ledegem?

VUJO-Aalst herleeft

Vanaf september 1999 gaat VUJO-Aalst weer actief van start. Als jongere kan je het politieke gebeuren niet zomaar aan je voorbij laten gaan. En dat hebben we in Aalst ook begrepen.

Met VUJO-Aalst willen we jongeren uit de Aalsterse regio de kans geven stil te staan bij de problemen en noden die onder de jongeren leven, en er uiteraard ook iets aan doen.

We komen een eerste keer samen op donderdag 9 september, om 20u. op het VU-secretariaat in de A. Lienartstraat te Aalst (vlakbij het station).

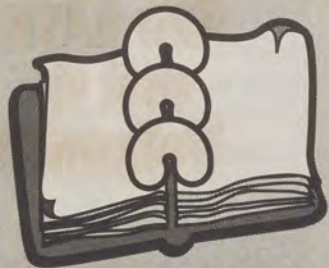
Alle jongeren uit Aalst en omstreken die willen meewerken zijn van harte welkom. Tijdens de eerste vergadering zullen we vooral werken rond een infodag en ledenwerving. Ook een eerste kennismaking met de jongerenproblemen in de verschillende gemeenten, en de organisatie van een bestuursverkiezing staan op het programma.

Info: Veerle Remy, Ten Bos25, 9320 Erembodegem (053/78.71.13).

VU&ID op TV

De Vlaams-Nationale Omroepstichting (VNOS) brengt op **dinsdag 7 september a.s.** een programma rond de vraag wat de verkiezingsuitslag van 13 juni voor gevolgen heeft. De VNOS spreekt met VU-fractievoorzitters *Geert Bourgeois* (Kamer), *Paul Van Grembergen* (Vlaams parlement) en VU-voorzitter *Patrik Vankrunkelsven* (Senaat). De uitzending begint onmiddellijk na het TV1-laataavondjournaal.

2

OOST-VLAANDEREN

Zo. 29 aug. NEVELE: VU-Nevele met boot Jean Bart III naar de IJzerbedevaart. Samenkomst om 9u. in Nieuwpoort, aanlegkade Jean Bart III. Boot volledig afgehuurd door de afdeling. Deelname boottocht en toegang bedevaartswaai: 470 fr. Info en inschrijving bij VU-Nevele, Michel Roelens, 09/371.62.68.

Ma. 30 aug. NINOVE: VVVG-Ninove gaat naar Kortemse en Bokrijk. Vertrek aan het PTI, Centrumlaan om 7u.45. Elke deelnemer ontvangt leuk geschenk. Terug rond 20u. Info en inschrijven (625 fr.) vóór 20/8 bij het bestuur of René Martens, 054/33.43.47.

Do. 9 sept. AALST: Startvergadering van VUJO-Aalst. Alle jongeren uit Aalst en omstreken zijn welkom om 20u. op het VU-secretariaat, A. Lienartstraat te Aalst. Info bij Veerle Remy, 053/78.71.13.

WEST-VLAANDEREN

Zo. 29 aug. IZEGEM: Voettocht (31 km) naar de IJzerbedevaart. Vertrek om 4u. aan het Vlaams Huis. Deelname: 100 fr. Inschrijven bij Pol in het Vlaams Huis (051/30.36.63). Aankomst 10u-10u.30 in het Kapelhuis. Org.: Vlaams Huis Izegem.

Zo. 29 aug. IZEGEM: Fietstocht (35 km) naar de IJzerbedevaart onder be-

geleiding van bezemwagen. Vertrek om 7u.30 aan het Vlaams huis. Deelname: 100 fr., kind 50 fr., max. 300 fr. per gezin. Inschrijven bij Pol in het Vlaams Huis (051/30.36.63). Org.: Vlaams Huis Izegem.

Wo. 8 sept. BRUGGE: Eenspersoonstoneel door Rita Vereecke. Om 15u. in de Magdalenazaal, Violierstraat 7 te Brugge. Deuren om 14u. Na de activiteit is er koffietafel voor wie dit wenst. Org.: VVVG-Brugge-Centrum.

Wo. 22 sept. BRUGGE: Diavoordracht over „Het andere Oostenrijk” door André Menschaert. Om 15u. in de Magdalenazaal, Violierstraat 7 te Brugge. Deuren om 14u. Na de activiteit is er koffietafel voor wie dit wenst. Org.: VVVG-Brugge-Centrum.

VLAAMS-BRABANT

Zo. 29 aug. GRIMBERGEN: Met de bus naar de IJzerbedevaart. Vertrek om 8u. Beigem-station, 8u.05 Grimbergen-station, daarna opstapmogelijkheid aan Manke Vos en oprit Ring Wommel. Na bedevaart bezoek aan tentoonstelling 'In Flanders Fields'. Kostprijs bus: 400 fr. Info en inschrijven bij G. Asselberghs, 02/269.20.77. Org.: VTB-VAB Grimbergen-Beigem-Humbeek.

Zo. 29 aug. LENNIK: Busuitstap naar de IJzerbedevaart. Vertrek om 8u. Mark-Lennik-centrum en 8u.15 Buizingen-kerk. Terug rond 16u. Deelname bus: 300 fr. Inschrijven bij fam. Durang (02/532.16.23) of Fons Van den Bossche (02/532.42.51).

LIMBURG

Zo. 29 aug. HEUSDEN: Naar IJzerbedevaart met de bus. Vertrek om 7u.30 Heusden-St. Willibrordusplein (De Oude Kring) en 7u.45 Carpoling-Lummen. Deelname 700 fr. Info en inschrijven bij

Frans Vanstipelen, 011/42.59.95). Org.: IJzerbedevaartcomité West-Limburg.

Zo. 29 aug. GENK: Met de bus naar IJzerbedevaart. Vertrek om 6u.30 station Genk. Reisprijs: 400 fr. Info: Ivo Coninx; 089/35.53.46. Org.: VU-Genk.

Zo. 29 aug. MAASEIK: IJzerbedevaartcomité Maaseik-Bree-Maasland legt bussen in naar IJzerbedevaart. Deelname: 500 fr. (reis + herkenningsteken); studenten 150 fr. Voor info en opstapplaatsen: W. Rosiers (089/86.35.38).

Zo. 5 sept. GENK: Vlaams Braadfeest in restaurant Sint-Maarten, Stationsstraat 13. Aanvang 16u. Deelname: 400 fr. (apero incl.) Inschrijven bij Ivo Coninx (089/35.53.46) of Anita Wellens-Purnal (089/38.16.78). Org.: VU-Genk.

Zo. 3 okt. GENK: Herdenking van het Limburgs Offer voor Vlaanderen. Om 14u.30 mis in de kerk paters Dominikanen, Rozenkranslaan, Genk-Termien. Om 16u. Samen zijn met koffietafel in feestzaal Elysee, Koerlostraat 19 te Genk. Deelname koffietafel: 400 fr. Inschrijven en info: R. Vanheusden (011/21.13.88). Org.:

ANTWERPEN

Do. 26 aug. MECHELEN: Advocaat Marc Hendrickx spreekt over 'Erfrecht'. Om 14u. in de 4de Wereldbeweging 'De Keeting', Kroonstraat 64-66. Toegang vrij. Info: 015/27.09.25.

Vr. 27 aug. DESSEL: Met de Vredesfietseling naar de IJzerbedevaart. Vertrek om 8u.30 aan het gemeentehuis, Markt 1. Info en inschrijvingen: Secretariaat Kris Van Dijck, 014/37.24.54 of Frans Rommens; 014/37.94.96.

Zo. 29 aug. WOMMELGEM: Met de bus naar de IJzerbedevaart. Vertrek om 7u.30 Oelegem-Molengalm; 8u. Wom-

melgem-Kerkplein-bushalte; 8u.30 Edegem-Elsdonk-Kerkplein. Anderen stopplaatsen kunnen voorzien worden. Deelname: 300 fr., -12j. gratis. Inschrijven bij Karel De Grijse (03/449.81.12) of Ward Herbosch (03/353.68.94). Org.: KK Jan Puimège en VNS-Edegem.

Zo. 29 aug. EDEGEM: zie Wommelgem.

Zo. 29 aug. BORGERHOUT: Met de bus naar de IJzerbedevaart. Vertrek om 7u. aan café Postduif, Diksmuidelaan te Berchem. Inschrijven tot 20/8. Deelname: 1.100 fr. voor bus + middagmaal. Info: Jan De Scheerder, 03/236.45.40.

Zo. 29 aug. DESSEL: Met de bus naar de IJzerbedevaart. Vertrek om 7u. aan het administratief centrum De Plaetse. Inschrijven en info: Secretariaat Kris Van Dijck, 014/37.24.54 of Frans Rommens; 014/37.94.96.

Di. 7 sept. BORGERHOUT: : Beiaardconcert van 20 tot 21u. aan de Reuzepoort nr. 5. Beiaardierster Linde De Schepper geeft uitleg. Org.: Kring voor Vlaamse Volksontwikkeling. Info: Jan De Scheerder, 03/236.45.40.

Zo. 12 sept. WOMMELGEM: 3de Provinciale Ontmoetingsdag van FVK-Rodenbachfonds Antwerpen en KK Jan Puimège. Aanvang 10u. Met o.m. onthaal met koffie, wandelzoektocht, middagmaal, zangfeest. Dit alles in het Fort te Wommelgem.

Vr. 17 sept. BORGERHOUT: Om 14u. Opening tentoonstelling Borgerhoutse kunstenaars in het Districtshuis Borgerhout 'In het teken van Albert Poels'. Info bij Jan De Scheerder, 03.236.45.40.

Za. 18 sept. BORGERHOUT: Op 18 en 21 september: Borgerhouts keramiek-atelier vanaf 14u. Info bij Jan De Scheerder, 03/236.45.40.

BE-BRU aanvaard

Eind 1997 bracht ons weekblad commentaar bij het taalgebruik dat door de Internationale Organisatie voor Normalisatie, beter gekend onder het letterwoord ISO, wordt gehanteerd. Op 15 december 1997 was namelijk een lijst verschenen met nieuwe codes om de Belgische provincies en gewesten aan te duiden, dit als gevolg van de jongste staatshervorming. Uit de code die voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BE-BXL) werd bedacht kon, zeker door buitenlanders, besloten worden dat Brussel een uitsluitend Franstalige agglomeratie is. Een lezer van ons weekblad, ing. Herman Wilms uit Ukkel en sinds jaren getrouwd met de gang van zaken binnen dit

internationale organisme, signaleerde ons deze ongerijmdheid en formuleerde een aantal tegenvoorstellen.

Daarop verzocht de redactie kamerlid Geert Bourgeois de toenmalige minister van Economische zaken, Elio di Rupo, daarvan op de hoogte brengen. De minister antwoordde op 9 februari 1998 het VU-kamerlid dat de naamgeving nog in het stadium van ontwerp zat.

Op suggestie van Wilms stelde Bourgeois de minister voor de code voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest aan te passen tot BE-BRU, waardoor geen voorkeur voor een van de landstalen zou worden uitgesproken en ook niet kon worden afgeleid. Minister di

Rupo vond dit een aanvaardbaar voorstel en deelde Bourgeois later mee dat hij ISO de opdracht had gegeven de code in die zin te wijzigen. Omdat er een jaar later nog geen resultaat bekend was stelde Geert Bourgeois op 29 maart 1999 de minister de vraag of zijn „... opdracht met betrekking tot de code voor Brussel inmiddels uitgevoerd“ was. In één adem vroeg hij ook welke voorstellen met betrekking tot de andere gebiedsdelen van België werden aanvaard.

Di Rupo kon Bourgeois antwoorden dat ISO reeds op 15 december 1998 een nieuwe lijst met codes had uitgegeven. Daarin werd voor Brussel de code BE-BRU aanvaard en voor de provincies onderstaande codes :

Antwerpen: BE-VAN
Brabant Wallon: BE-WBR
Hainaut: BE-WHT
Liège: BE-WLG
Limburg: BE-VLI
Luxembourg: BE-WLX
Namur: BE-WNA
Oost-Vlaanderen: BE-VOV
Vlaams-Brabant: BE-VBR
West-Vlaanderen: BE-VWV

Dank zij de alertheid van WIJ-lezer Wilms en het parlementaire werk van Geert Bourgeois kon dit resultaat bekomen worden!

(mvl)

DEZE WEEK IN KNACK

<http://www.knack.be>

DE LAATSTE VAN KUBRICK

Wie straks naar 'Eyes wide shut', de laatste film van Stanley Kubrick, gaat kijken, houdt zijn ogen best wijd open. Het is een meesterwerk over seksuele begeerte, escapades en taboes: seks als een destructieve fantasie. Het was Kubrick te doen om de gevaarlijke intensiteit van niet te beheersen gevoelens. Ook dat thema brengt de meester briljant in beeld. Kubrick over seks: de doorlichting van een geniale film.

Knack weekend Knack Agenda **Vacature**

GESTRAND IN JABBEKE

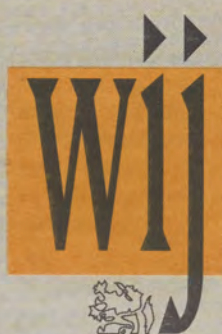
Ze zijn gevlucht uit Kosovo, Albanië, Afghanistan, Sri Lanka. Hun doel is Engeland, in hun ogen het aards paradijs. Maar vaak geraken ze niet verder dan, bijvoorbeeld, het parkeerterrein langs de E40 in Jabbeke. "Er zijn er die te voet over de pechstrook in Zeebrugge proberen te komen." En: "Als het straks gaat vriezen, zullen we verkleumde kinderen vinden in de maïsvelden." Over de ellende van de vluchtelingen op onze parkings naar Engeland: een reportage.

DE VLAAMSE BEDEVAART

"Als ik een lezing geef voor het Davidsfonds, vraag ik deze Vlaamsgezinden wel eens hoeveel Belgen er in een concentratiekamp aan hun einde kwamen. Bijna niemand weet dat daar 13.000 Belgen en 25.000 joden uit België stierven. Maar als ik vraag hoeveel mensen er na de oorlog werden geëxecuteerd, krijg ik alle details." Zondag is het weer IJzerbedevaart. "Geen plaats van verzoening, maar van strijd", zegt professor Bruno De Wever. Een gesprek.

SPECIAL TUINEN

Een tuinreis door Engeland, een kennismaking met de Vrienden van de Orchidee, een bezoek aan Europa's grootste groene shoppingcenter. In de tuinspecial van Weekend Knack.

VLAAMS-NATIONAAL
WEEKBLAD

Hoofdredacteur:
Maurits Van Liedekerke

Redacteurs:
Eric Van de Casteele
Geert Vranken

Secretariaat:
Hilde De Leeuw

Reclameregie:
Decom
Gossetlaan 30
1702 Groot-Bijgaarden
Tel. 02/481.78.59
Fax. 02/481.78.82

Alle stortingen van
abonnementen en redactie
op rekeningnummer
435-0272161-59 van WIJ,
Barrikadenplein 12,
1000 Brussel.
Tel. 02/219.49.30
Fax 02/219.97.25
E-mail redactie@vpri.be

Jaarabonnement 1.800 fr.
Los nummer 35 fr.
Dit nummer werd dinsdag j. l.
om 14 u. afgesloten.

Verantwoordelijk uitgever:
Patrick Vankrunkelsven
Barrikadenplein 12
1000 Brussel

Een uitgave van het
Vlaams Pers-, Radio- en
TV-instituut v.z.w.

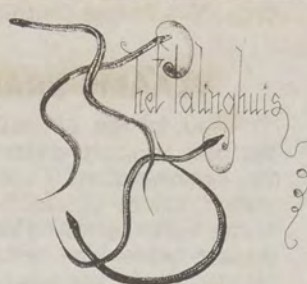

WIJ ZIJN DE GOEDKOOPSTE!!!

Fotokopiepapier
aan een voordelige prijs?
Minimum afname 100.000 vel.
70 BEF de 500 vel +BTW 21%.
U vindt een betere prijs?
Wij betalen het verschil terug!
Info/bestellen:
09/340.60.50

**On Line
met de
Volksanle**

www.volksanle.be

*De familiesaak met traditie
sedert 1910*
Marleen en Annemie Pauwels
Cude Brugstraat 16
9200 (Schoonaarde) Dendermonde
Tel. 052/42.32.46
Afhalen van palinggerechten mogelijk

Openingsuren: van maandag tot en met donderdag:
12 uur tot 14.30 uur - 18 uur tot 21.30 uur
Zaterdag: 18 uur tot 22 uur
Zondag: 12 uur tot 21.30 uur
Verlofperiode: de maand december

VU&ID
VOOR DE VERNIEUWING

Kleurrijk pleidooi voor een Europa der volkeren

◆ CULTUUR ◆

Meer dan vijfduizend volksdancers, muzikanten, zangers en vendeliërs, jongeren en ouderen, mannen en vrouwen, komend uit 19 landen en nog meer volksgemeenschappen in Europa, waren van woensdag 14 tot zondag 18 juli te gast in Bayreuth, Duitse stad op ongeveer 50 km van de Tsjechische grens.

WONDER

Voor iedereen had het stadsbestuur een onderkomen gevonden. In scholen en openbare gebouwen. Voor al deze mensen was op tijd eten en drinken voorzien. Al deze mensen hadden een plaatsje gekregen in het programma van deze vijfdaagse van de Europese volkscultuur, vulgo de *Europeade*, de 36ste in de rij die in 1964 in Antwerpen van start ging op initiatief van de Vlaming *Mon de Clopper*. Meertaligheid is natuurlijk troef bij een soortgelijke manifestatie. Maar niet alle toespraken en aankondigingen gebeuren in 20 talen. Dit is een organisatie van vrijwilligers en het moet doenbaar en betaalbaar blijven. Maar wat niet doenbaar en/of betaalbaar is, krijgt met veel goede wil een oplossing en uiteindelijk valt alles op z'n pootjes. Kortom, het jaarlijks weerkerend wonder van de Europeade, met schoonheidsfoutjes hier en daar, met kleine haperingetjes in het reuzenraderwerk. Maar, zoals gezegd, het wonder heeft zich in Bayreuth opnieuw voltrokken! Helemaal vanzelfsprekend is dat toch allemaal niet. Iedereen brengt zijn eigen temperament mee, zijn eigen geschiedenis, verwachtingen, opvattingen. Met meer dan vijfduizend komen ze hier getuigenis afleggen van hun geloof in een bepaalde Europese toekomst, van hun visie ook op een Europese structuur waarin volkeren belangrijker moeten zijn dan staten.

POLITIEKE BOODSCHAP

Want uiteindelijk is de jaarlijkse Europeade ook drager van een politieke boodschap. Zoals de veeltalige tekst in de programmabrochure het dit jaar zei: „De volkscultuur gedijt hier vandaag in de eenheid van haar verscheidenheid, in waardering die liefde voortbrengt voor elkander en voor al het schone dat wij elkaar heden bieden, dat van ons in het bijzonder is, maar waarvan wij weten dat het toch bezit van ons allen is. De Europeade bewijst dat de volkskunst de band kan zijn van mens tot mens, van volksgemeenschap tot volksgemeenschap. De eenheid in de verscheidenheid van onze Europese volksculturen is de beste waarborg voor de vorming van de Europese geest.”

De voorzitter van het Internationaal Europeadecomité, de Antwerpenaar *Bruno Peeters*, sprak tijdens zijn openingsrede in dezelfde zin en rekende

daarbij vooral op de jeugd: „Het is de jeugd die het Europa van morgen vorm moet geven. Het zijn de jongeren die de bladzijde van deze bloedige 20ste eeuw moeten omdraaien, een eeuw die begonnen is en geëindigd met een oorlog in de Balkan. Nu de kalmte daar teruggekeerd is – en we hopen ook voorgoed – kan men ook daar werk maken van en ware integratie in Europa. Laat ons hopen dat de onlangs gesloten vrede de definitieve start mag zijn van een eenmaking van alle volkeren en culturen in Europa, zowel in het Oosten als in het Westen, in het Noorden als in het Zuiden.”

HET FEEST

Die politieke boodschap doorzinderde de hele Europeade, ook al zal niet iedereen daar op elk ogenblik aan gedacht hebben. Er viel ook zoveel te beleven, zoveel bekenden te begroeten, zoveel mooie ogenblikken te ondergaan, zoveel activiteiten mee te maken. De zon was haast onafgebroken van de partij en de mooie stad Bayreuth werd het decor van een spetterend volksfeest.

Dat feest werd ingezet op woensdagavond 14 juli met de zgn. begroetingsavond in de Oberfrankenhalle, waar de Beierse groepen de andere deelnemers een regionaal programma aanboden.

De volgende dag, donderdag 15 juli, stonden twee punten op het programma. In de voormiddag werd het zgn. Forum geopend, zijnde een tentoonstelling waarop vroegere en toekomstige Europeade-

steden zich konden voorstellen. In de namiddag zorgden ongeveer 2.000 dansers, vendeliërs en muzikanten in het stedelijk sportstadion voor een groots openingsfeest.

Vanaf diezelfde donderdag – en ook de vrijdag en de zaterdag – zorgden alle deelnemende groepen voor straatoptredens op een aantal plaatsen in de stad. Voor de traditionele kooravond liep het plaatselijk ijsstadion bomvol.

Vlaamse vendeliërs tijdens de 36ste Europeade te Bayreuth.

Op zaterdagmiddag 17 juli trokken de 177 deelnemende groepen doorheen de straten van de binnenstad. Dat lokte, volgens de 'Nordbayerischer Kurier', niet minder dan 40.000 toeschouwers. De avond van dezelfde dag kon elke Europeade-deelnemer zich uitleven op het volksbal waarvoor verschillende orkesten en muziekgroepen ten dans speelden.

De zondag dan, 18 juli, kon iedereen een eucoemenische kerkdienst bijwonen. En 's namiddags werd de Europeade besloten met een grandioos slotfeest in het stedelijk sportstadion, waarvoor, volgens de 'Bayerischer Kurier' van maandag 19 juli, zowat 10.000 bezoekers geteld werden.

HORSSENS

Deze 36ste Europeade in Wagnerstad Bayreuth werd een indrukwekkende feestweek met een duidelijke politieke boodschap: een pleidooi voor een Europa der volkeren! Een eerste maal klonk die Europeade-boodschap in 1964 te Antwerpen. Volgend jaar weerklinkt die boodschap opnieuw, van 19 tot 23 juli 2000, in het Deens *Horssens*.

Een van de vele Baltische groepen tijdens de slotmanifestatie

11

Willy Cobbaut

Wendy Fierce zingt in Diksmuide

Op de komende IJzerbedevaart zorgt Wendy Fierce voor een verfrissend optreden.

De 20-jarige Fierce (echte naam Fiers) woont in Sint-Niklaas en begon haar muzikale loopbaan aan de plaatselijke stedelijke academie voor muziek, woord en dans. Aan de universiteit van Diepenbeek studeert ze geneeskunde. Wendy Fierce werd een naam door haar deelname aan de Ontdek de Ster-wedstrijd van VTM, waar ze de halve finale bereikte. Haar optreden ging niet onopgemerkt voorbij, er werd hier inderdaad een nieuwe ster ontdekt. Daarop volgden enkele bescheiden hitjes als 'Dicht bij jou' en 'De wereld is niet van jou'.

Echt pas bekend raakte Wendy Fierce door haar deelname aan de selecties voor het Eurosongfestival. Met haar liedje 'Never give up' eindigde ze op de tweede plaats na Vanessa Chinitor die de VRT op Eurosong vertegenwoordigde.

Voor Wendy Fierce gaan Vlaamse ontvoogding én vernieuwing hand in hand.

In Diksmuide zal Wendy enkele vredesliedjes zingen want, zegt ze zelf, „...door mijn optreden op de IJzerbedevaart wil ik een

boodschap van Vrede meegeven, één van de pijlers van het IJzerstestament waar ik mij volledig kan achterscharen. Dat was ook de reden waarom ik eerder de actie voor Kosovà van het IJzerbedevaartcomité heb ondersteund.”

Daarover ondervraagd antwoordt Wendy Fierce dat de Vlaamse ontvoogding haar niet koud laat. Daarom ook heeft ze bij de jongste verkiezingen voor VU&ID gestemd. Eerder was via het computerkiesprogramma gebleken dat haar voorkeur inderdaad naar de VU uitging.

Wendy Fierce: „Vlaamse én vernieuwende programmapunten spreken mij sterk aan. Ik weet nu ook zeker dat ik voor mezelf de juiste keuze heb gemaakt door op de lijst van de alliantie te stemmen.”

In het arrondissement Sint-Niklaas zijn ze dan ook wat fier dat hun getalenteerde streekgenote zondag in Diksmuide op het podium staat!

Denis D'hanis

Om het wat praktischer aan te pakken raden wij u '101 Tuinvragen. Een praktische vraagbaak voor planten en tuinieren' van Ivo Pauwels. De uitgave bevat zoals de titel vermeldt praktische vragen en antwoorden over ziekten en plagen zoals o.a. schimmels, zwammen, bacteriën, insecten mollen, distels, onkruid tot zelfs klimop die niet wil klimmen. Ook de plantenselectie en tuininrichting komen aan bod, gevolgd door snoei, vermeerderen, enten, stekken, overwinteren, mest- en oogstverwerking. Als toemaatje krijgt men nog advies over kamerplanten en de moestuin. Dit boekje biedt een schat aan grondige informatie over alles en nog wat in de tuin en over planten.

⇒ **101 Tuinvragen. Een praktische vraagbaak voor planten**

OM DE TUIN

en tuinieren. Ivo Pauwels. Uitg. Lannoo, Tielt, 1998. 159 blz., 495 fr.

Een andere bekende in het vak is Rob Verlinden. Zijn nieuwste uitgave 'Het nieuwe tuinieren. Werken met de bodem als levenswezen' is in feite ook een antwoord op de vele vragen die tuinieren met zich brengt, en dit alles bekeken vanuit de natuur en wat deze ons te bieden heeft. De auteur brengt de antwoorden in een andere versie aan de lezer, beginnend bij de grond en zo verder tot men alle factoren heeft doorworsteld. Het boek is mooi geïllustreerd met heel veel kleurenfoto's, praktische tips worden

voorgesteld in gekleurde roosters, en achteraan vind je een trefwoordenregister. Een aanrader voor een beginnende tuinman!

⇒ **Het nieuwe tuinieren. Werken met de bodem als levend wezen.** Rob Verlinden. Uitg. Tirion, Baarn/Agora, Aalst, 1999. 176 blz., 595 fr.

Wijzen we, tot slot, op 'Tuin Ideeën Boek', een kijkboek met, zoals de titel al aangeeft tientallen ideeën voor de verfraaiing van de tuin. Niet alleen middels pergola's, fontein en bruggetjes kan uw tuin er frisser uitzien, zelfs een vogelverschrikker hoeft de tuin niet noodzakelijk lelijker te maken.

⇒ **Tuin Ideeën Boek.** Joop Hoffmans (red.). Uitg. VNU Tijdschriften - Hoofddorp. 1999. 105 blz., 995 fr.

◆ BOEKEN ◆

Pareltjes om in te kijken en te lezen

Bij uitgeverij *Davidfonds* verscheen 'De hoge venen' van reisjournalist *Paul de Moor* en fotograaf *Jan Decreton*. Zoals ook al de uitgave over de Kalmthoutse heide is dit een bijzonder fraai kijk- en leesboek over één van de mooiste natuurgebieden in Europa. En dat op amper enkele tientallen kilometers van de Vlaamse grens. De natuur is hier op vele plaatsen onaantast door de mens: de 'veenspoeken', die hij van tijd tot tijd in de mist meende waar te nemen, hielden hem op afstand. Talloze veenkruisen wijzen vertellen elk hun verhaal over de mensen die de natuur niet konden overwinnen.

De eerste menselijke sporen dateren van ongeveer 5.000 v. Chr., meer dan 4.000 jaar later werden er de eerste bossen gekapt. De Kelten waren de eerste bewoners, later volgden zowat alle andere overheersers die dit land gekend heeft. De jongste horde is misschien nog wel de gevaarlijkste: „De hoogstnatuurlijke en intrinsieke aantrekkingskracht van de Hoge Venen op de mens op zoek naar rust en ontspanning, is tegelijk een bedreiging voor het voortbestaan ervan: natuur en toerisme zijn geen bondgenoten.” Misschien is het dan ook jammer dat dit prachtige boek zo uitnodigend werkt. Slechts enkele foto's in 'De Hoge Venen' doen menselijk ingrijpen vermoeden, alle anderen geven te kennen dat dit de laatste rustige plek in België is. Het is best die droom te koesteren. Overbodig eraan toe te voegen dat dit boek meer uitleg verschaft over de flora en fauna in het gebied.

⇒ **De Hoge Venen.** Paul de Moor & Jan Decreton. Uitg. Davidfonds - Leuven. 1998. 144 blz., 1695 fr.

Wanneer het om geschenkböeken gaat, dan klinkt ook de naam van uitgeverij *Lannoo* als een klok. Begin dit jaar werd een nieuwe deel in de reeks over architectuur voorgesteld. Na o.a. werken over de gotiek en de art nouveau bundelden nu 6 auteurs en één fotograaf de krachten voor de samenstelling van '18de-eeuwse architectuur in België'. Zoals ook de voorgaande delen is dit weer een bijzonder fraaie uitgave geworden waarin tekst en beeld erg mooi samengaan.

Uit '18de-eeuwse architectuur in België' blijkt alvast dat de bouwkunsten in die periode zeker niet zo middelmatig was als sommigen laten uitschijnen. Na een kort voorwoord, een historische omkadering

en een bijdrage over 'le goût français', de manier van leven wilde je er destijds bij horen, vat het eigenlijke werk aan met een deel over de laatbarok, een overgangperiode waarin de invloed van Frankrijk - ondanks lichte vormen van 'verzet' - almaar groter werd. Een tweede deel behandelt de rococo: niet alleen grotere steden zoals Gent en Brugge, maar ook provincieplaatsen als Aalst en Lokeren beschikken over enkele rococopareltjes. Het valt overigens op dat hier te lande nog tal van fraaie rococokastelen te bewonderen is. De laatste grote stroming van de 18de eeuw is het neoclassicisme. Strakke symmetrische vormen halen vallen bij de adel 'en het hof zeer in de smaak. Een zeer bekend neo-classicistisch gebouw is wel de zetel van de Vlaamse gemeenschapsregering op het Brusselse Martelaarsplein. Ook het 'Paleis der Natie' is onder te brengen bij deze bouwstijl.

Dit boek eindigt niet met het begin van de 19de eeuw, maar gaat ook nog even in op de architectuur binnen de Zuid-Nederlandse Provincies van het Koninkrijk der Nederlanden. Binnen deze Hollandse Periode van het neoclassicisme zijn nogal wat bekende gebouwen rechtgetrokken. In dit rijtje passen o.m. de Kruidtuin en De Muntshouwborg (beiden Brussel), maar ook de Bourlaschouwborg in Antwerpen. Vermelden we, tot slot, dat ook het Barrikadenplein, waar dit blad wordt samengesteld, dateert uit die periode.

Bij het navlooiën van '18de-eeuwse architectuur in België' overviel ons regelmatig een 'Waar heb ik dat eerder gezien?'-gevoel. Laten we hopen dat deze fraaie gebouwen ook voor de volgende generaties in goede staat bewaard kunnen blijven.

⇒ **18de-eeuwse architectuur in België.** Uitg. Lannoo - Tielt. 1998. 224 blz.

Van architectuur naar wonen is maar een kleine stap. In 'Dromen om in te wonen' van lifestyle-journalist *Patrick Retour* en fotograaf *Jan Verlinde* maken we kennis met enkele woningen die waarschijnlijk alleen zijn weggelegd voor de meest begoeden onder ons. In die zin is de titel alvast uitstekend gekozen. 'Dromen om in te wonen' pas in dezelfde reeks als deze waarin onder meer 'Wonen in Parijs' en 'Wonen in Brussel' werden uitgegeven. Deze nieuwe *Lannoo-Terra* uitgave is van eenzelfde hoge kwaliteit als zijn voorga-

Emile Claus vond inspiratie in het Vlaamse kunstenaarsdorp Sint-Martens Latem.

gers. Het boek wil, volgens de inleidster, „het bewijs leveren dat villa's gebaseerd op de zogenaamde klassieke stijlelementen, maar daarnaast voorzien van hedendaagscomfort, de tand des tijds kunnen weerstaan.”

In wat volgt is het moeilijk om niet jaloers te worden op diegenen die, met flink wat meer poen op zak, voor zichzelf een klein paradijs op aarde kunnen scheppen. Doorheen het hele boek tref je foto's aan van stijlvolle huizen met hun interieurs die allen maar op twee dingen gericht lijken: ontspannen en genieten. Soms past het plaatje zo goed in elkaar dat je je afvraagt of er in zo'n woning ook nog geleefd kan worden. Of de hond op de foto geen geurtje achterlaat, of de zeep geen randen geeft in de badkuip en of de pannen in de keuken wel ooit gebruikt worden of slechts dienen voor de lust van het oog. De begeleidende tekst heeft ook al aandacht voor alle mooie dingen des levens zoals het dekken van de tafel, maar zelfs de verlichting tijdens een diner: „Luchters kun je maar best niet laten branden boven een gedekte tafel. Er valt anders een ongezellig licht op de mensen die aan tafel zitten, je krijgt kringen onder de ogen en je huid lijkt plots zo vaal.” Na het bekijken van dit boek durfden we amper nog de ruimte rondom ons in ogenschouw te nemen. Het waren dan ook 'Dromen om in te wonen' ... Bijzonder mooi boek!

⇒ **Dromen om in te wonen. Villa's die begeistere en verleiden.** Patrick Retour & Jan Verlinde. Uitg. Lannoo/Terra - Tielt/Warnsveld. 1998. 153 blz., 1980 fr.

Inmiddels in een tweede druk, maar toch

zeker het vermelden waard is 'Sint-Martens-Latem. Kunstenaarsdorp in Vlaanderen' van *Piet Boyens*. Dit indrukwekkend werk geeft een al even indrukwekkend - omwille van de volledigheid en de invalshoek - overzicht van een dorp in de Leiestreek dat o.w.v. het groot aantal kunstenaars dat er zich vestigde zo stilaan mythische allures begint aan te nemen. Het zou niet juist zijn te stellen dat Boyens de mythe ontcracht, hij brengt haar wel terug tot haar juiste proporties. Misschien is dit voor het dorp de beste reclame: bezoekers zullen minder teleurgesteld zijn, maar zullen het werk van o.m. *Albijn van den Abeele*, *Emile Claus* en *Gustave De Smet* - om er maar enkele te noemen - meer naar waarde kunnen schatten.

Het eerste deel bevat een nauwgezette chronologische reconstructie van de jaren 1895 tot 1945, daarna worden de kunstenaars ieder afzonderlijk aan de lezer voorgesteld. Een prachtig geschenkböek voor de kunst in Vlaanderen én voor wie er van houdt!

In dit kader is het mogelijk ook nuttig te wijzen op het verschijnen van een tweede druk van *Stefan Schaubroeck's* 'Het land van Leie en Latem', in de toeristische reeks van het Davidfonds. Ideale uitgave om kennis te maken met de zo geroemde Vlaamse kunstenaarsstreek.

⇒ **Sint-Martens-Latem. Kunstenaarsdorp in Vlaanderen.** Piet Boyens. Uitg. Lannoo - Tielt. 2de druk. 1998. 517 blz., 2950 fr.

⇒ **Het land van Leie en Latem.** Stefan Schaubroeck. Uitg. Davidfonds - Leuven. 1998. Tweede druk. 102 blz., 495 fr.

Aardenburg en Ooidonk, keizer Karel en Lassus, Godfried Bomans en zijn klein insectenboek, cello en boeddhistische klanken; het zijn enkele steentjes in het mozaïek dat het Festival van Vlaanderen vormt. Omdat er niet genoeg wegwijzers zijn om het bos te laten verkennen, wat licht op het ongewone.

◆ CULTUUR ◆

Ons aller Keizer Karel is nooit onomstreden geweest. Vooral nu niet („Hij werd geboren om vier uur in een prille ochtend der maand februari van het jaar 1500 toen de stad nog sliep”, schrijft *Boontje* in zijn ‘Geuzenboek’) en zeker in Gent niet, waar hij de rebelse inwoners die weigerden zijn oorlogen verder te betalen tot het dragen van de strop veroordeelde. Onder de naam ‘De klanken van de keizer’ zullen in Gent, Brussel en Mechelen, door befaamde capella’s als het Huelgas Ensemble, Currénde, de Weser Renaissance en de Capilla Flaminca werken worden uitgevoerd van Vlaamse, Engelse en Spaanse polyfonisten met als ondertitels jeugd, oorlog en vrede, hoofds muziekken, reformatie en tijd voor bezinning.

HAPPENINGS

De traditionele happening blijft behouden, in de kuip van Gent op zaterdag 11 september en rond het Warandepark van Brussel op zondag 12 september, telkens van 14 tot 18u.30. The Harp Consort laat Keltische tonen horen, *Bach* spreekt (o heiligschennis) uit vier saxofoons, *Saint-Saëns*’ dierencarnaval passeert de revue, en het Huelgas Ensemble zingt *Dufay*, ooit verbonden aan de kathedraal van Kamerijk en miniaturist met klanken. Naast deze klassieken vertellen de Australische aboriginals hun verhaal over de kraanvogel, zingt *Fata Damba* uit Mali haar sensuele lied over koningen, keizers en heiligen, brengen de Boeddhisten uit Beijing op blaasinstrumenten en percussie hun voor onze oren bevreemdende rituelen, en weerklinkt de saeta, de religieuze klaagzang gericht tot de beelden van *Christus* en *Maria* tijdens de Semana Santa in Sevilla, met zijn pakkend en obsederend ritme.

Positief is de aandacht van het Festival voor de jeugd. Zo is er de traditionele kinderrhappening in Mechelen op woensdag 4 oktober vanaf 14u.30, in mekaar geknutseld door *Fernand Verreth* en *Francis Verdoodt* met o.m. het Crazy Flying Fish Theatre, het Hasselts Strijkorkest, *Wannes van de Fietsenmaker* en *Vurige Joppe*, het jachthoornensemble The Greenfields en heel wat animatie.

„Er was eens een stuk hout” is geschreven voor ons beroemd blokfluitensemble ‘Vier op een rij’. Het vertelt de lotgevallen van een stuk hout dat van het ene sprookje in het andere tuimelt en laat de jeugd kennis maken met wel honderd blokfluiten. *Fred Brouwers* is bindteken (17 oktober om 11 en 15u. in de Gentse Vooruit). *Godfried Bomans* is niet weg te denken uit de lessen Nederlands van onze humaniora. Vooral ‘Erik of het kleine insectenboek’ is ons bijgebleven. Zijn figuur en avontuur worden tot leven gebracht door een symfonisch orkest onder leiding van

Dirk Brossé en verteller *Karel Vereert-brugghe* (op 23 oktober om 15u. in de Brusselse Munt en op 24 oktober om 15u. in de Gentse Bijloke-abdij).

En *Philippe Herreweghe* laat een bloemlezing horen uit *Haydn*’s ‘Schepping’, een loflied met prachtige koren maar ook een muzikale omschrijving van het ontstaan van de wereld met klanknabootsing van o.m. nachtegaal, worm, vissen en leeuw (op 21 oktober om 19u. in de Gentse Sint-Michielskerk).

BRUSSEL

De grote concerten in Brussel hebben in de art-decosfeer van het Sint-Michiels-theater achter het Jubelpark plaats. Op 9 september speelt *Andras Schiff* er een aantal panioconcerten van *Mozart*, modellen van spitse dialoog en zoals de componist schalksweg zei: „Bestemd voor alle soorten oren, maar niet voor langoren”. Op 28 september brengt het Budapest Festival Orchestra o.l.v. *Ivan Fischer* de ‘Dodendans’ van *Liszt*, geïnspireerd op het dies irae-thema, en *Mablers* eerste symfonie, vol nostalgie, troost in de natuur en variaties op het motief van het bekende ‘Broeder Jakob’. Op 12 oktober speelt de Wiener Symphoniker *Bruckners* vijfde symfonie. En op 28 oktober programmeert *Jan Caeyers* met zijn Beethoven Academy *Brahms*’ dubbelconcert en *Beethovens* tripelconcert, allebei minder bekend dan hun concerten voor solo-instrumenten, maar opvallend door de zangerigheid van de viool, de virtuositeit van de piano en de weemoed van de cello die elk hun eigen lied zingen of met hun drietjes praten. En krijgt maar eens een trio als *Maria Joao Pires*, *Augustin Dumay* en *Jiang Wang* bij mekaar.

Vlamingen hebben in Brussel een belangrijke inbreng in de kamermuziek. *Paul Dombrecht* heeft op 22 en 23 september een muziektheater met symfonisch werk en concertaria’s van *Mozart* op het getouw. Wie van delicate en ragfijne muziek houdt, en door een sopraan niet te nemen toonhoogtes moet naar de brouwerij Bellevue. *Walter Boeykens* brengt op 30 september met zijn ensemble creaties van huiscomponist *Luc Van Hove* en diens leerlinge *Petra Vermote* en daarnaast *Brahms*’ klarinetkwintet, een van de mooiste werken uit de literatuur voor kamermuziek (Protestantse kapel). Ten-

slotte even verwijzen naar het ongewone concert op 6 oktober van *Jan Michiels* en zijn vrouw *Inge Spinette* die zich toeleggen op twintigste-eeuwse muziek, in dit geval bewerkingen van *Bach* en *Schütz* door de Hongaars-Roemeense componist

compositie op *Christus*’ zeven laatste woorden aan het kruis, adagio’s als meditatie bij de woorden van een Spaanse bisschop. Het Kuijkenkwartet voerde het werk meermaals uit als muzikaal gemijmer bij de kritische kijk van *Willem Vermandere* op de actualiteit met het evangelie als basis. We vinden de stem van de bard en de klank van de strijkers terug in het kasteel van Moorsel op 24 oktober om 15u.

LEUVEN

Van Gent naar Leuven is amper een stap. *Christoph Prégardien* is een Duitse bariton met een Franse naam. Hij is een vermaard evangelist in de passies van *Bach* maar ook een begenadigd liedvertolker. ‘In de voetsporen van Goethe’ is de naam van zijn programma waarin hij de Duitse dichter herdenkt met liederen van *Schubert*, altijd even spontaan en opborrelend, van *Schumann*, een dichter die in de muziek verdwaalde, en van *Hugo Wolf* die vraagt om intimiteit als sprak hij met elk van zijn toehoorders onder vier ogen (28 september om 20u.30). Ook *Pieter Wispelwey*, de cellist met de gouden handen, duikt in Leuven op. Samen met zijn vaste begeleider op klavier, *Paolo Giacometti*, speelt hij *Beethovens* cellosonates, een ongewone bezetting, ware het niet dat *Boccherini* en *Haydn* de cello al een waardig tegenhanger van de viool hadden gevonden. Voor zijn sonates werd *Beethoven* geïnspireerd door het niveau dat de cellisten haalden in het Berlijn van *Friedrich Wilhelm II* van Pruisen. En dat ze bijna symfonieën in het klein zijn hoeft bij *Beethoven* geen verwondering te wekken. Bij hem is muziek nooit vrijblijvend (4 oktober om 20u.30).

Wouter De Bruyne

György Kurtág en de sonate voor twee piano’s en slagwerk van *Bela Bartók*, een originele wandeling in een onbekende wereld van xylofoon, trom, cimbaal, tamtam, pauk en triangel, die niet alleen ritme maar ook melodie weergeven (conservatorium aan de Kleine Zavel).

GENT

Ook in het vakje Gent en historische steden zitten niet alledaagse klanken. Dat *Jos Van Immerseel* graag nieuwe horizonten aftast weten we van zijn opnames van *Mozarts* pianoconcerten en *Schuberts* symfonieën. Vraag is wat hij met de walsen van *Johann Strauss* gaat aanvangen, een wereld van tover, glans en droomprinsessen en door *Brahms* omschreven als „jammer genoeg niet van *Brahms*”. Het zou ons niet verbazen dat *Van Immerseel* de wals en de polka heel andere contouren geeft dan we gewoon zijn en dat we verrast of misschien geërgerd de oren spitsen (Bijloke, 14 september). ‘Prima la Musica’ speelt op 23 oktober een bloemlezing van Franse hofmuziek: dansen van *Rameau*, verstrooiingsmuziek van *Delalande* en verfijnde klanken van de intrigant *Lully*, helemaal in de lijn van de charme en de elegantie van de rococo (Gent – Sint-Pieterskerk).

Op 22 oktober speelt en zingt The Budapest Klezmer Band in het kasteel van Lilare van Brakel Jiddische muziek uit de getto’s van Praag en Warschau, ooit gebracht bij bruiloften en sociale evenementen. Fluit, viool, slagwerk en menselijke stem laten zwevende tonen horen doordrenkt van mystiek.

Het Kuijken Ensemble vindt in *Debussy* een nieuwe uitdaging en zet de stap van barok en klassiek naar impressionisme (op 18 september in Ternat). Ooit schreef *Haydn* een uitzonderlijke

Informatie en bestellingen:

Brussel, Ravensteinstraat 60, 1000 Brussel (02/548.95.95).

Gent en historische steden, Kasteel Borluut, Kleine Gentstraat 46, 9051 Gent (09/243.94.94)

Mechelen, Grote Markt 31, 2800 Mechelen (015/29.78.22)

Vlaams-Brabant, Brusselsestraat 63, 3000 Leuven (016/20.05.40)

Bomans’ ‘Erik en het kleine Insectenboek’ wordt muzikaal tot leven gebracht.

NOTTING HILL

'Notting Hill' is een Britse romantische komedie en de pennenvrucht van Richard Curtis, ook al auteur van 'Four weddings and a funeral'. Ofschoon 'Notting Hill' zeker geen vervolg is, zullen de liefhebbers van de vorige prent zich zeker kunnen vinden in deze nieuweling met de ontwapenende Hugh Grant. Er zijn dan ook enkele opvallende gelijkenissen: Grant heeft weer een worm van een zus met de gekste haartooi, er loopt weer een sympathieke homo in rond, hij wordt weer verliefd op een Amerikaanse, deze keer Julia Roberts, ... Dit moderne sprookje over de liefde tussen de Londense boekhandelaar William Tucker, die nauwelijks de eindjes aan elkaar kan knopen, en zijn droomprinses, de stinkrij-

ke filmster Anna Scott, is het bekijken best waard. Een speciale vermelding moet zeker acteur Rhys Ifans krijgen, die als de ongewassen, ongelikte en halfgekke Welshman Spike, een hilarische komische noot van de beste soort toevoegt. (**1/2)

THE BLAIR WITCH PROJECT

Dit project gooide hoge ogen op het Sundance Festival in Amerika, waar onafhankelijke filmproducenten hun films voor het eerst aan het publiek tonen. 'The Blair Witch Project' is een sinistere, bijna-horrorfilm die het erg goed zal doen bij een jong publiek. Op internet (www.blairwitch.com) is een en ander alvast een echte

cultbit. De film vangt aan met drie aspirant-filmers die verdwijnen in de Black Hills van Maryland (Amerika), terwijl ze bezig waren een documentaire te draaien over de mythe van de Zwarte Heks die daar in de regio nog steeds de ronde doet. Wat volgt is de samenvatting van de videos die de drie maakten, en die werden teruggevonden één jaar nadat ze werden vermist. Zwart-wit en kleur wisselen elkaar af, net zoals opgeblazen video en 16mm film, zodat er een beklemmend realisme ontstaat. Eigenlijk is het allemaal iets té, maar je kan wel zeggen dat je nog nooit zoiets als dit hebt gezien. En daar trek je zelf maar je conclusies uit. (**)

Willem Smeer

MEDIA

TV ontwaakt uit zomerslaap

De sympathieke Johan Verstreken zal niet langer te zien zijn op TV1.

Absence of Malice Amerikaanse film van Sydney Pollack uit 1981 met Sally Field, Paul Newman en Melinda Dillon. Een vooraanstaand vakbondslider is verdwenen en de politie zoekt een manier om de zaak snel op te lossen. Inspecteur Rosen laat het dossier moedwillig rondslingeren in de buurt van de ambitieuze journaliste Megan Carter... **Zat. 28 aug., TV 1 om 23u.30**

Above the law Brigadier Toscani van de politie van Chicago werkt als een bezetene om de misdaad uit de stad te bannen. Op een dag slaagt hij erin een belangrijke figuur uit de onderwereld te klissen. Maar het FBI neemt de zaak over. Amerikaanse politiefilm van Andrew Davis uit 1988, met Steven Seagal en Sharon Stone. **Zon. 29 aug., Kanaal 2 om 21u.20.**

Primal Fear Amerikaans rechtbankdrama van Gregory Hoblit uit 1996 met Richard Gere, Laura Linney en John Mahoney. Een sceptische kijk op het Amerikaanse rechtssysteem met een goed opgebouwd verhaal. De geloofwaardigheid ervan wordt evenwel opgeofferd ten voordele van de sensationele ontknoping. **Zon. 29 aug., BBC 1 om 22u.**

Affair Play Alex is een steenrijke diamanthandelaar in het harte van Amsterdam. Op een dag ontmoet hij de mooie Amerikaanse Lisa. Zij trouwen snel en het huwelijk lijkt een sprookje te worden, totdat een 25 jaar oude traumatische ervaring van Alex roet in het eten dreigt te gooien. Nederlandse thriller van Roeland Kerbosch uit 1995 met Derek de Lint, Boudewijn de Groot en Lysette Anthony. **Maan. 30 aug., Ned. 2 om 20u.35**

Sherilyn Fenn en Julian Sands in de makabare thriller 'Boxing Helena'.
Dins. 31 aug., Kanaal 2 om 20u.55

48 Hrs Harde, komische politiefilm uit 1982 waarin Walter Hill twee totaal verschillende karakters aan mekaar koppelt: de onderkoelde Nick Nolte en een gladde, vuilbekkende Eddie Murphy. Voor Murphy trouwens een erg geslaagd en sensationeel filmdebuut. **Woens. 1 sept., BBC 1 om 23u.20**

North by Northwest In de reeks Hitchcock-films, deze opwindende spionagethriller uit 1959 met een uitstekende rolbezetting onder aanvoering van Cary Grant. Stevige suspense, gekruid met een vleugje romantiek en enkele adembenemende actiescènes. **Dond. 2 sept., Ned. 3 om 19u.40**

Alles moet weg Vlaamse komische film van Jan Verheyen uit 1996 naar het gelijknamige boek van Tom Lanoye. Tony Hanssen, een rijkeluijsjoch, besluit verkoper te worden van gebakken lucht, want de mensen willen nu eenmaal bedrogen worden... Met Stany Crets, Peter Van den Begin, Bart De Pauw en Alice Toen. **Vrij. 3 sept., Canvas om 23u.20**

Ketnet zou na een nieuwe bijsturing echt op het goede spoor moeten zitten. Het jongerenkanaal van de openbare omroep moet in de vooravond de zender bij uitstek worden voor jongeren van 9 tot 12 jaar. De nog jongere kijkertjes moeten tussen 16u. en 18u. aan hun trekken komen. De programmering is uitdrukkelijk niet meer afgestemd op de iets oudere jongeren. Een van de redenen daarvoor is dat de 14- tot 16-jarigen zich liever niet met een jongerenet vereenzelvigen. Voorts is het ook zo dat er nogal eens verwarring bestond bij ouders en kinderen wanneer die vaststelden dat sommige programma's in de vooravond bepaald niet bedoeld waren voor een jonger publiek. Binnen de categorie van de 14- tot 16-jarigen haalde het station een marktaandeel van rond de 15%. De jongste maanden kon het net rekenen op liefst 30% van de 4- tot 8-jarigen. Ketnet zal die kijkertjes blijven trekken met vertrouwde programma's als 'Disney', 'ViaVia', 'Samson' en 'Tik Tak', maar ook 'Het Liegebeest' komt (in herhaling) terug. *Studio 100* - het geprezen productiehuis van o.a. *Gert Verhulst* - zorgt voor het nieuwe 'Wizzy en Woppy'. Wizzerdewiz-zerdewop-nog aan toe!

Friedl' Lesage, presentatrice van het 'Studio.Ket' - dat de reorganisatie niet overleefde, zal terugkeren naar de VRT-radio en wel als presentatrice van 'De nieuwe wereld', het programma van *Geertje De Ceuleneer*. Die laatste verhuist naar 'De zevende dag'.

Nog personalia: *Johan Op de Beeck* heeft naast zijn activiteiten voor *Kanaal Z* en de presentatie van 'Hot Doc' (binnenkort gelukkig terug op zondagavond) nog tijd over en zal de gastheer worden van 'Eerlijk gezegd...' een praatprogramma ter vervanging van 'Jan Publick'.

Kan Ketnet niet de marktleider worden bij de 14- tot 16-jarigen, dan is dat mogelijk te wijten aan VT4. Dit station kondigt opnieuw een plan van de waarheid aan en wil tegen eind 2002 marktleider zijn bij de 15- tot 44-jarigen. VT4 doet een gooi naar het leiderschap in deze - voor reclame-inkomsten zeer belangrijke categorie - met een hele rist nieuwe Vlaamse programma's. Daarvan heeft u er mogelijk al enkele gezien want het nog steeds Britse station heeft zoals vorig jaar zijn najaarsprogrammatie al één week eerder gestart. VT4 is, tot slot, ook vragende partij voor het opstarten van een landelijk commercieel radiostation. Het wordt drummen in de ether!

Ook *Canvas* begint binnenkort aan een nieuw TV-seizoen. Het net haalde de jongste tijd een marktaandeel van goed 10% en wil die zomerhousse bevestigen door het brengen van meer kwaliteit, informatie en sport. Vooral dat laatste zal de eerstkomende tijd veel op de schermen van de openbare omroep te zien zijn. De *Champions League* is immers uitgebreid en de contracten bepalen dat telkens wanneer er voetbal is, dat ook moet worden uitgezonden. 's Dinsdags zullen wedstrijden van poenpakkerige ploegen te zien zijn op Canvas, 's woensdags is TV1 eraan voor de moeite. Merken we daarbij op dat er dit jaar opnieuw geen vertegenwoordiger uit de Belgische competitie aan te pas komt. Canvas zal u, meerwaardezoeker, voorts trakteren op Britse humor, *Walter Zinzen* en van tijd tot tijd een ferme 'whodunnit'.

De VRT-sportdienst bijt zich helemaal vast in het wielrennen. Na de 'Vuelta', de Ronde van Spanje, heeft men aan de Reyerslaan nu ook de rechten voor de 'Giro', de Ronde van Italië, binnenge-

rijfd. En nu maar hopen dat overdaad ook het succes van de Tour niet schaadt...

Een tiental leden en sympathisanten van vzw De Vierde Wereld protesteerde afgelopen zondag tegen het VTM-programma 'De dag van 100.000'. In dat programma mogen enkele 'uitverkoren' kandidaten tijdens één dag aan een door hen zelf gekozen project 100.000 fr. uitgeven. Eén van de onderdelen betrof het gooien met taarten. De vertegenwoordigers van de kansarmen argumenteerden niet onterecht dat dit misschien toch wel iets te ver ging.

Burenkuren

Straffe straten, vrijdag 20 augustus 1999, VTM

Tenzij u beschikt over een flink pak poen heeft u waarschijnlijk niet het genoegen om buurloos door het leven te gaan. Ook wij sparen er nog voor en trachten zolang onze naaste medemensen dan maar te overleven. Dat dit redelijk vlot verloopt is in de eerste plaats aan henzelf te danken: de onderlinge sociale controle is tot op heden sociaal wenselijk gebleven. Jawel, ze merken wanneer we er niet zijn (en omgekeerd) en de gesprekken over het weer en de voetbalcompetitie maken ook al deel uit van het ritueel, maar verder dringt niemand zich op. Ook niet om 'gezellig samen te zijn': vroeg of laat gaat dat vervelen, loopt het uit de hand en kan alleen een vrederechter of een verhuis verlichting brengen. We moesten eraan denken bij het bekijken van 'Straffe straten', een TV-spelletje met een hoog Vlaamse kermis-gehalte waarbij de inwoners van twee straten strijden voor het organiseren van een flink gespon-

sord straatfeest. Tot na onze vakantie hadden we dit soort pulp niet meer bekeken en het was dan ook even slikken: goedkoop, flauw en met een bijzonder hoog Chiro-gehalte. De kandidaten - te vrezen viel dat ze thuis allemaal de lolligste waren - moesten rollen met balletjes, spinlopen, torenbouwen en meer van dat soort fraais onder het toezicht oog van *Kurt Rogiers*, een jongeman van wie wij, sinds wij de gespecialiseerde pers er niet meer op naslaan, de herkomst niet echt nauwkeurig kunnen achterhalen. Dat voor hem een grote presentietoekomst is weggelegd, valt evenwel niet te betwijfelen: hij bleef lachen en ergens sprak hij de kandidaten toe met de woorden 'We moeten streng zijn'. Dat laatste willen wij niet zijn en eigenlijk hebben we tijdens het programma ook wel gegierd van het lachen. Waarom worden wij dan niet gevraagd?

Krik

Vanzelfsprekend

In een brief aan Promedia verzoek ik de maatschappij de aanduiding in de Witte Gids op bladzijde 152, 1122 en 1393 'Louiza Espace' tot 'Louiza Ruimte' te vernederlandsen. Bij mijn fietstocht door Brussel werd ik getroffen door de zeer vele 'Espaces' die daar worden gebouwd. Dit wordt blijkbaar de zoveelste aanduiding in België die een Nederlander niet

begrijpt. Eerdere voorbeelden waren al het *Ensemble Jean Christophe* in Sint-Agatha-Berchem (een Nederlander kent ensemble als een strijkorkestje of als dameskleding), de vele squares (ik ken dit als een dans) de carrés (een lekkere koek) en de vele 'plaatsen', een term die ik ken voor steden, maar niet voor pleinen. De benaming Vredeplaats in Kraainem hoort volgens mij Vredeplein te zijn. Aangezien de Volksunie een minister

heeft die Cultuur én Brussel in zijn portefeuille heeft, vraag ik te onderzoeken en te besluiten welke term er gebruikt dient te worden als tegenhanger voor 'Espace' en deze term te laten invoeren. De positie van het Nederlands wordt geschaad wanneer er een verschil ontstaat tussen Nederlands en 'Vlaams'. Het is al erg genoeg dat in Vlaanderen een term wordt gebruikt die een Nederlander niet kent, namelijk 'evident'. Dit is een van de wa-

penfeiten van iemand die naar ik meen 7 regeringen heeft geleid. In Nederland houden wij ons nog steeds aan 'duidelijk' of 'vanzelfsprekend'. Ik ben niet van plan om nog langer aan de klagmuur te gaan staan. Dat wordt door buitenstaanders veel te veel gedaan. Mijn punt is echter: Wie gelijk heeft, moet gelijk krijgen, ook als het om juiste benamingen gaat.

Huig Bunk

WEDERWOORD

Ikea

Onlangs mocht ik de catalogus van Ikea ontvangen. Achterin het drukwerk staan vier verkooppunten waarbij deze van Ternat en Zaventem tot Brussel worden gerekend. Ik heb de directie van Ikea meegedeeld dat deze beide plekken in het ééntalig Nederlandstalige Vlaanderen liggen. Vervolgens kon ik ook het belangrijkste punt van mijn ergernis kwijt, nl. dat de catalogus die Ikea in Brussel verspreidt eentalig Frans is. Ik heb het bedrijf meegedeeld dat Brussel officieel tweetalig is en dat er voldoende Vlamingen en Nederlandstaligen wonen zodat een tweetalige catalogus meer dan verantwoord is.

Ik roep iedereen op rond beide klachten naar Ikea te schrijven.

Ikea, Moretestraat 11 te 1740 Ternat.

Kristin De Winter,
Brussel

Vlananet

Het Vlaams Nationaal Netwerk (VlaNaNet) is op Internet te vinden onder zijn eigen domeinnaam: <http://www.vlananet.org>

Het Vlaams Nationaal Netwerk (VlaNaNet) wil via haar rondzendlijst en andere diensten de acties en meningen van Vlaams-nationale verenigingen beter in de verf zetten.

Onze rondzendlijst telt momenteel meer dan 400 ontvangers, allen uit Vlaams-nationale middens die via internet in contact komen met andere Vlaamse verenigingen.

Samen met het eigen domein worden ook een aantal vernieuwingen geïntroduceerd op onze webstek.

■ Je kan vanaf vandaag voor onze webstek stemmen, door punten te geven tussen 1 en 10;

■ De lijst met deelnemende webstekken is weeral enkele verwijzingen rijker geworden;

■ VlaNaNet heeft een Vlaamse Banneruitwisseling opgezet voor webstekken van Vlaamse verenigingen, meer info op de webstek;

■ Vlaamse webstek die nu met zo'n moeilijk te onthouden en lange URL hebben kunnen een kortere versie aanvragen bij VlaNaNet (zie webstek).

Hans Verreyt,
beheerder VlaNaNet

Wederwoord aan WIJ

De open brief aan Bert Anciaux (WIJ, 13 juni jl.) intrigeert mij zodanig dat ik het niet kan laten in de pen te kruipen. De indruk die ik maar niet kwijt geraak is dat deze brief vooral 'open' is en geschreven werd met de bedoeling 'anderen' dan de

aangesprokene te bereiken. Ik weet immers dat Bert Anciaux ten tijde van zijn alliantievoorzitterschap verkoos om 's morgens via de deur van de VU naar zijn kantoor bij ID21 te gaan en 's avonds ook weer door dezelfde deur het gebouw verliet. Via een tussendeur stond hij letterlijk voortdurend in contact met de VU. Alles wat hem in deze open brief gezegd werd had hem eigenlijk ook rechtstreeks verteld kunnen worden, op haast elk moment van haast elke dag...

Deze brief had volgens mij dus 'niet' de bedoeling begrip van Bert Anciaux te vragen voor de klappen die hij moest incasseren. Deze brief lijkt in de eerste plaats te dienen om de - voor de buitenwereld - onbegrijpelijke handelswijze van de VU ten overstaan van de man te verklaren en te verontschuldigen.

De hoofdredacteur van WIJ doet mij denken aan een pastoor die zijn kudde persé in het midden van zijn heilige kerk wil houden terwijl de arme man maar al te goed weet dat een groot deel van zijn vermeende schapen liever buiten actief wil zijn...

Die 'koppigaards' waarvoor alles te snel gaat - wat uiteindelijk toch zal gebeuren - worden door hem niet terecht gewezen zoals dat - tussen neus en lippen - wel wordt gedaan met Bert Anciaux.

Over de stelling dat de té uitbundige, onmiddellijke omgeving van Anciaux hem meer kwaad dan goed zou doen en waarmee ID21 bedoeld wordt, heb ik ook mijn bedenkingen. Het ligt er maar aan hoe je het bekijkt natuurlijk. Even dicht in de buurt was immers al die tijd de VU en bovendien was die al veel langer en intenser aanwezig dan ID21. Wat en wie Bert Anciaux dus meer kwaad dan goed doet (of andersom) is nog maar de vraag.

Bert Anciaux is wel degene die de VU 322.000 stemmen in het la-tje bracht. Misschien zijn er 'vrienden' die denken dat dit toeval is maar ikzelf heb daar nog nooit in geloofd. Het maakt ook geen verschil want ook WIJ weet maar al te goed dat daar toch niemand omheen kan. Zonder deze stemmentrekker hoefde de hoofdredacteur misschien niet eens meer de moeite doen om een brief aan wie dan ook te schrijven op het eerste blad van een VU-weekblad.

De lezer mag niet denken dat ik één van die verderfelijken ben uit de 'onmiddellijke omgeving' van Bert Anciaux want dan vergist hij zich. Nog voor ID21 van start ging was ik al lid van de VU. Ik ben en blijf een Vlaams-nationalist voor het volle pond. Voor de andere helft van een kilo ben ik echter ID'er. Ik wil dus best wel eens een kerk binnenlopen maar niet voor een 'heilige mis' en aan buiten werken vind ik al helemaal niets mis. Ik wil ook best wel eens een keertje achterom kijken naar de achterblijvers die niet zo

gemakkelijk afscheid kunnen nemen van de twintigste eeuw, maar ik wil zeker niet de trein missen naar de volgende...

Mady Vermeulen,
Heusden-Zolder

Bont stemmen

Alhoewel de nuchterheid van het dagelijks (samen)leven ons wel tot enige bescheidenheid en schroom uitnodigt, blijft er hopelijk een deel overeind van de verkiezingslogans rond openheid en radicale democratie.

Door een zeker niet radicaal-democratisch kiesstelsel beperkt de invloed van de kiezer zich hoofdzakelijk tot het bepalen van de machtsverhoudingen tussen de onderscheidene partijen. Ook wordt de kiezer ertoe gedwongen eerst voor één partij te kiezen, en dan pas voor de kandidaten (nogmaals, met beperkte invloed op de resultaten).

Nu de computer ook definitief zijn plaats veroverd heeft bij verkiezingen, kan in 2000 zonder telproblemen een en anders aangepakt worden door het bont stemmen in te voeren. Er zou dan niet meer op de eerste plaats voor één partij moeten gekozen worden, maar integendeel voor kandidaten van één of meerdere partijen die of bewezen hebben wat zij waard zijn, of een waarborg bieden voor waardevolle vernieuwing.

Bont stemmen bij de komende gemeenteraadsverkiezingen, heel dicht bij de mensen, is een onverbloemde uitnodiging tot samenwerking tussen de open en democratische krachten in onze samenleving. Voorwaarde is wel dat de gevestigde partijen zichzelf even relativeren en echte democratie belangrijker vinden.

Welke partijen maken daar - dringend - werk van?

Walter Caethoven,
Nijlen

Unitaire recuperatie

Met ongerustheid moet ik de tussenkomst van prof. Pieters in Kamer (bevoegdheids-overtredingen van de federale regering) en de inhoud en de teneur van het artikel 'Unitaire recuperatie?' (WIJ, 20 juli jl.) onderschrijven.

De waarheid is dat het Hof en de Franstalige bonzen alles op alles zetten om Vlaanderen te overvleugelen, elke vorm van verdere emancipatie af te stoppen en zo mogelijk de defederalisering terug te draaien. Dat leert ons één duidelijke les: Vlaanderen zal niet veilig zijn, zolang deze Belgische staat bestaat. België moet weg en wel zo snel mogelijk. Zoniet ontwaken we op een morgen in een nieuw unitair België. De federale loodgieter (waarvan we intussen gelukkig verlost

zijn) heeft al en paar keer gezegd dat sommige bevoegdheidspakketten gerust terug 'Belgisch' mogen worden.

Ik wijs erop dat als een Belgische, anti-Vlaamse restauratie mogelijk is, er dan geen reden meer te bedenken valt waarom niet ook een a-sociale restauratie mogelijk is. Parlementsleden die geloven dat de nationale strijd gestreden is, moeten daar maar eens goed over nadenken. Tenslotte stel ik aan Johans Sauwens voor onder zijn medewerkers mensen aan te duiden die bevoegdheidsoverschrijdingen door de federale regering volgen en het juridisch aanklacht dossier tegen deze overschrijding klaarmaken telkens zich een dergelijk feit voordoet.

Jaak Peeters,
Olen

Delhaize blijft anti-Vlaams!

Regeringen komen en gaan, maar de anti-Vlaamse houding van het Waalse bedrijf Delhaize blijft helaas bestaan. Nog altijd loopt die in Brussel, in de Rand en daarbuiten de spuigaten uit.

We eisen dat het voltallige Brusselse personeel van Delhaize spontaan tweetalig is, en dat elk Brussels filiaal binnen de kortst mogelijke termijn gezuiverd is van alle sporen van taaldiscriminatie.

De concurrent van Delhaize - Colruyt - voldoet in Brussel wel aan die normale eis van een democratie. Delhaize hoeft zich niet achter smoesjes te verschuilen.

De VVB blijft daarom drie keer per jaar boycotacties tegen dat bedrijf organiseren, net zo lang tot de zaken bij Delhaize in orde zijn.

We vragen tegen het begin van het nieuwe schooljaar aan alle jonge Vlamingen om hun schoolspullen uit protest niet bij Delhaize te kopen!

P.C. Paardekooper

P.S. De redactie ontvangt graag brieven van lezers. Naamloze, scheld- en smaadbrieven gaan de scheurmand in. De redactie behoudt zich het recht voor brieven in te korten en persklaar te maken. Brieven worden voluit ondertekend, tenzij de schrijver verzoekt initialen te gebruiken.

Het begrip expressionisme werd nooit duidelijk omschreven, het onderging in de loop der jaren tal van betekenisveranderingen en werd door verschillende geestelijke vaders opgeëist. De stijl manifesteerde zich vanaf 1910 zowat gelijktijdig in Duitsland en in Frankrijk waar hij onder de benaming Les Fauves bekend raakte.

Kunstenaars zoals Wassily Kandinsky, Oskar Kokoschka en Franz Marc creëerden hun werken vanuit hun innerlijke gevoelsgesteldheid en hevige emotionele getormenteerdheid. Gelijkaardig geïnspireerde doeken van de Vlaming Constant Permeke illustreren het expressionisme uit onze streken. Nog internationaler wordt dit beeld aangevuld met meesterwerken van bijvoorbeeld Albert Marquet, Edvard Munch, Raoul Dufy, Lyonel Feininger en Alexej Jawlensky.

Haast gelijktijdig ontwikkelde zich het surrealisme tot een echte levensvisie en geestesgesteldheid eerder dan een autonome stilistische ontwikkeling. Waar het hier op aankwam was de exploratie van de droom en het onderbewuste, met een streven naar de absolute individuele vrijheid. De gekende vertegenwoordigers van deze ideeën zijn Salvador Dalí, Giorgio de Chirico, Paul Delvaux, Marcel Duchamp, Max Ernst, naast de onmisbare René Magritte, Joan Miro, Man Ray en Gino Severini.

SOMBERHEID

Zoals reeds gesteld schiepen de expressionistisch georiënteerde kunstenaars hun werken vanuit een intense, meestal vrij sombere gevoelswereld.

Uit hun werk klinkt overduidelijk ontevredenheid over het maatschappelijk bestel, waarin zij leefden en dienden te werken.

Ook spreekt er hun persoonlijk gevoel van ontevredenheid uit met de geleefde existentie. De expressionistische kunst kenmerkt zich doorgaans door een dimensie van diepe malaise, angst, rebellie en contestatie.

Niettemin staat het felle koloriet van hun werken, geven de expressionisten een boodschap van somberheid en een neurotisch overslaande melancholie.

Toch vormden de expressionisten geen duidelijk afgelijnde groep. Heel wat kunstenaars hebben slechts gedurende een beperkte periode expressionistisch ge-

In Kunstcentrum Oud Sint-Jan te Brugge staat met medewerking van het Boijmans-Van Beuningen-Museum uit Rotterdam een interessante tentoonstelling opgesteld. Uit de moderne collectie van dit museum werd een honderdtal werken geselecteerd die een overzicht geven van 'expressionisme' en 'surrealisme', twee uiteenlopende kunststijlen die binnen eenzelfde tijdsbestek tot bloei kwamen. De confrontatie levert een boeiend debat op.

Een confrontatie

werkt. Aanlopen tot deze stijlrichting kunnen gevonden worden bij Vincent van Gogh. Over het algemeen worden wel James Ensor en Edvard Munch tot de onmiddellijke wegbereiders van het expressionisme gerekend. Ook de Franse kunstenaar Georges Rouault, de in Rusland geboren Marc Chagall, de Fransman Maurice de Vlaminck en de Nederlander Kees van Dongen worden als adepten van het expressionisme beschouwd.

De Franse expressionistische beweging, bekend onder de naam van 'Les Fauves' zal specifiek invloed uitoefenen op het Duitse expressionisme, meer bepaald van 'Die Brücke'. De kunstenaarsbeweging kwam in 1905 te Dresden tot stand door toedoen van de vier architectuurstudenten Ernst Ludwig Kirchner, Fritz Beyl, Erich Heckel en Karl Schmidt-Rottluff. Kort daarna sloten ook Emil Nolde, Max Pechstein en Otto Müller hierbij aan.

Aanvankelijk als hechte groep werden zij regelrecht beïnvloed door het picturale oeuvre van Gauguin, Van Gogh en Munch, maar ook door de primitieve volkskunst van Afrika en Oceanië.

Technisch kenmerkt hun werk zich door het onvermengde kleurenpalet, de hoekige en stijve vormgeving en het veelvuldige gebruik van de hout- en linsnede als populaire, goedkope grafische expressie. Hun geliefde thema is het menselijk naakt in de ongerepte schoonheid van het pre-

industriële landschap. Na hun verhuizing naar het kosmopolitische Berlijn, interesseren zij zich uitermate voor het extreme en pulserende grote-stadsleven met cocottes, bars en theaters. Stilaan valt de groep echter uiteen.

Een tweede expressionistische opstoot in Duitsland had plaats met 'Der Blaue Reiter', de oorspronkelijke titel van een Münchense publicatie uit 1912, geschreven door Wassily Kandinsky en Franz Marc. Later traden ook Gabriele Münter, August Macke en de Fransman Robert Delaunay nog tot deze groep toe, om ook Alexei Jawlensky, Marianne von Werefkin en Paul Klee in een nog later stadium niet te vergeten.

Niettemin staat de blijvende persoonlijke thematiek van deze kunstenaars, concentreerde hun gemeenschappelijk streven zich op de totale bevrijding van de schilderkunst uit de binding met het beeld. Andere expressionistische explosies zullen ook na WOII nog volgen, zoals 'De Ploeg' in Groningen Cabim Soutine in Frankrijk en Mario Sironi in Italië.

Om na WOII de Cobra-beweging niet te vergeten of het 'abstract-expressionisme' in Amerika.

VOLLEDIGE VRIJHEID

Voor het surrealisme moeten we terug naar het 'Surrealistisch Manifest' van André Breton uit 1924.

Ook in zijn commentaar hierop, een tiental jaar later, bleef Breton hameren op het groeiende fascistische gevaar en de artistieke verantwoordelijkheid in het nastreven van de volledige persoonlijke vrijheid. Dit surrealistische denken werd natuurlijk gepusht door de ideeën van de psycho-analist Sigmund Freud en de maatschappij-opvattingen van Karl Marx. Bij de surrealisten kwam het erop aan om de begrenzing tussen de innerlijke en uiterlijke wereld, tussen droom of fantasie en het rationele denken definitief te slopen.

De surrealisten vormden steeds een verwarde, tumultueuze groep. Diverse tijdschriften speelden een grote rol in de surrealistische beweging.

Alhoewel bij een dergelijke tentoonstelling steeds kan gevit worden over bepaalde lacunes en onvergeeflijke hiaten, geeft het getoonde toch een behoorlijke kijk op deze twee kunststijlen, zo betekenisvol voor de evolutie van de moderne kunst in West-Europa, en met nawerking tot ver daarbuiten.

Uiteraard gaat het hier wel over de collectie van slechts één enkel museum, nog niet eens zo gek ver van Brugge gelegen. De werking en het aankoopbeleid van dit Rotterdamse Museum is echter van die aard geweest, dat haar collectie gerust model kan staan voor een periodisch overzicht met noodzakelijke topwerken. Dus hoe dan ook toch weer de moeite om even langs Brugge op artistieke en museale verkenning te gaan.

Dirk Stappaerts

Surrealisme. Expressionisme. Een confrontatie. In het Kunstcentrum Oud Sint-Jan te Brugge, Mariastraat 38 (050/33.56.66). Nog tot 17 oktober 1999. Dagelijks van 10 tot 18u. Toegangsprijzen: 300 fr. (250 fr. voor groepen van min. 20 personen, 60+ en studenten -26j.; -12j. gratis; inwoners van Brugge en scholen 200 fr.). Catalogus beschikbaar.

Surrealisme

„Men legde vooral de klemtoon op het onderbewuste en de wil om zoals Breton zei: ...de tot nu toe zo beperkte mogelijkheden van de realiteit uit te breiden. Vele gewone dingen worden nauwkeurig, met bijzondere aandacht voor het detail en een flinke dosis fantasie, soms ook gedeformeerd geschilderd, maar men streeft geen onderling verband na. Wetten van perspectief worden ofwel niet ofwel in overdreven mate toegepast.”

Expressionisme

„Het figuratief expressionisme is een fundamentele stroming van de 20ste eeuw. Ook hier geeft de gevoelstoestand van de kunstenaar de doorslag. De werkelijkheid blijft wel bestaan, maar wordt naar behoeven vervormd. Bomen b.v. hoeven niet natuurgetrouw nabootst te worden en per definitie niet groen of bruin te zijn, maar worden naar eigen smaak in krachtig paars of blauw geschilderd.”

(Uit Nieuw Internationaal Lexicon Beelden Kunst van de 20ste eeuw, Albert van Willemeersch)